Bütün ülkelerin
proleterleri birleşin!

Karkêren hemû
welatan yekbın!

KAVGA VE YORUM

İŞÇİNİN SESİ

Yoldaş!
Program tartışmasına
katıl!

Yıl:10, Sayı:247
5 Aralık 1983

Korku v güvensizlik içind ler

Cemile Çakmak

Kuzey Kıbrıs'ta "bağımsızlık" ilanından sonra *Tercüman*, altında "Kıbrıs Türk halkının en büyük güvencesi, azimli görevini sürdüren Mehmetçik" yazan asker resimleri bastı.

"Mehmetçik" diyen ama gerçekte Ersincikleri, orduyu konu alan bu sözlerle *Tercüman*, Kuzey Kıbrıs'taki "bağımsızlığın" propagandasını yapmaya çalışıyorsa, bu ters teper. Herkes, "güvence buysa, bu ne biçim bağımsızlık" der. Yok eğer, Kıbrıs'taki "şanlı" görevini göstererek, ordunun propagandasını yapmaya çalışıyorsa, bu da tutmaz. Bugün orduyu sevimli göstermek güçtür.

Türkiye'de halkın faşizme karşı biriken öfkesi, kini giderek ordu üzerinde odaklaşıyor. Halkta, Cumhuriyet'ten beri belki de ilk kez, orduya karşı bu denli açıktan, yaygın ve şiddetli bir tepki var!

Zaten faşist cunta da bunun böyle olacağını bildiği için faşizme sivil elbise giydirme manevralarına girişti, 6 Kasım seçim oyununa başvurdu. Ancak her oyundan sonra işleri biraz daha karmaşıklaşıyor. Sivil elbiseli faşizm, yine silahların gölgesinde ama önemli bir sivil, toplumsal taban gerektirir. Bu olmayınca, üniformayı çıkarmak faşizm için başlı başına bir "tehlike"dir, çıkarmamak başka bir "tehlike"dir. İşte bugün bu açmaz, faşist cuntanın kafasını kurcalıyor. Hatta Türkiye'de darbe beklentileri bile vardır!

Öyle görünüyor ki, daha 6 Kasım yaklaşırken seçim oyunu faşist cuntanın kafasında kuşkular yaratmaya başladı. Türkiye gibi bir toplumda üç kukla parti, ciddi çelişkilerin üzerine oturabilir, oyun gerçeğe dönüşebilirdi. Üstelik kukla partilerden siyasal olarak "en bağımsız" görüneni, tam da bu nedenle öne çıkmaya başladı. Bunun üzerine, Evren, Özal'a oy vermeyin, MDP'ye verin dediği konuşmayı yaptı. Sorun Özal değil, "en bağımsız" görünenin en çok öne çıkmasıydı.

Derken, "seçimler" sonuçlandı. Anayasa'nın geçici maddelerine göre, TBMM toplanıp başkanını seçince, Milli Güvenlik Konseyi, "hukuki" varlığına son verip Cumhurbaşkanlığı Konseyi olarak Çankaya'ya taşınacaktı. Üniformasını çıkarıp çıkarmayacağı, bu maddede açık değildir. Herhalde şu sıralarda, bu maddeyi nasıl yorumlayalım kavgası yürüyor. Üniformayı çıkarmasalar, nefret içinde boğulacaklar. Çıkarsalar, ordu hiyerarşisiyle açık ve doğrudan bağları görünüşte de olsa kopmuş olacak.

Üniformayı çıkarırlarsa kendi yerlerine geçeceklerin hazırlığını 30 Ağustos'ta yaptılar. Ama tarih yaklaştıkça, ordu hiyerarşisini bırakmak otorite kaynağını kaybetme korkusu veriyor. Ayrıca, "ordu zirvesi" dedikleri şeyin nasıl oluşacağı da tartışma konusu oldu. Çünkü Anayasa'da "bakanlar kurulunun teklifi üzerine" diye bir söz var.

Sonra, MGK'nın "hukuki"(?) varlığı kalkınca bazı kararlarının da kalkması gerekiyor. Örneğin siyaset yasağı kapsamına ilişkin 79 no'lu karar kalkınca ne olacak?

Bir başka sorun, bakanlar kuruluna verilen kanun gücünde kararname çıkarma yetkisi 16 Aralık'ta sona eriyor. Bu nedenle, bakanlar kurulunun işe başlamasını 16 Aralık'a erteleme çabaları var. Özdilek, 10 gün tatil fikri attı. Sonra Anayasa'da geçen "10 gün içinde" sözü, 10 gün sonra anlamına gelir mi gelmez mi diye tartıştılar.

Kısacası faşist cunta büyük bir korku ve güvensizlik içindedir. Hem genel olarak üniforma çıkarma konusunda açmazı vardır, hem de özel olarak işlerin gidişatı ona endişe vermektedir. Generallerden birinin, bir darbeyle, biz demokrasinin oyunundan bile vazgeçtik demesinden, Özal'a başbakanlık verilmemesi, başbakanlık verilip bazı bakanların cunta tarafından atanması, MDP'yle bir koalisyonun dayatılmasına kadar çok çeşitli olasılıklar vardır. Şu sıralarda bir savaş çıkarıp, savaş hali diye tüm oyunları bir kenara itmelerinin de olasılığı vardır.

Böyle ciddi tehlikelerin olduğu bazı liberal yazarların tutumundan da belli oluyor. Hani bunlar liberal, belkemiksiz ama daha dün bazı "eleştiriler" yöneltirken şimdi korkunç bir demokrasi edebiyatına geçmeleri en azından tutarsızlık oluyor. Hepsi cuntanın endişeleri yatışsın diye "birlik, beraberlik" teminatları verip sözünü tutup demokrasiye (?) döndüğü için cuntayı övüyorlar. Bu da onların tehlikeleri önlemeye yönelik "savaşım"(!) biçimidir.

Öte yandan, işçi sınıfı ve emekçi halk yaylım ateşi gibi zamlara tutuldu. Şimdi, "birlik" adına hepsi koyu Özal'cı kesilen liberaller, zamlar Özal'ı yıpratıyor diyorlar. Siyasal olarak Özal'ı nasıl ve ne kadar yıpratıyor, bilmiyoruz ama işçileri, emekçileri artık fiziksel olarak çökertiyor!

Durum böyleyken Türkiye çapında tek "yasal işçi örgütü" Türk-İş, asgari ücretin vergi dışı bırakılması gibi muazzam(!) bir istem öne sürüyor. Bunu da işçilerin ekmeğini düşündüğü için değil, Özal yapacağını söylediği için, işçilerin bilinci bulansın diye "öne" sürüyor. İki ayda jet hızıyla, 725 şube kongresi yapıyor ama bunu dayatan iş yasalarına karşı dişe dokunur bir söz bile etmiyor.

Bu arada *Hürriyet* gazetesi kapatıldı. Nedeni, Marat yoldaşın ölümünü üstü kapalı dille duyuran bir ilanı basmak!

Marat yoldaş son yıllarda burjuva kuyrukçusu, çok zararlı oportünist görüşler savunmuştu. Ancak burjuvazi, onun, üstü kapalı dille yazılmış bir ölüm ilanına bile tahammül edemedi. Bu, özellikle Türkiye gibi ülkelerde, oportünist olarak burjuvazinin saldırılarından kurtulunamadığını çok güzel yansıtıyor.

Marat yoldaş son yıllarında kötü bir oportünist çizgiye savruldu, ama 81 yıllık yaşamına bütünüyle bakarsak, o, doğrusuyla yanlışıyla, Türkiye işçi hareketinin bir lideriydi.

TKP'nin 1977 Konferansı'nda yaptığı kapanış konuşmasında Marat yoldaş şöyle demişti:

> "Burjuvazi, gericilik bize değil özgürlük, nefes, su bile vermez. Cezaevlerinde öyledir. Politik alanda da öyle."

Faşizm bunu somut yaşattı. Tüm halkın özgürlüğü, suyu, nefesi işçi sınıfının devrimci sınıf savaşının başarısına bağlıdır. Bu başarının da anahtarı, sınıf bilincini burjuvaziye ve kimden gelirse gelsin oportünizme karşı arı tutmaktır.

İŞÇİNİN SESİ

Masrafı: İngiltere'de 50p, Almanya'da 2DM ■ Yıllık abone: İngiltere'de 15 pound, Almanya'da 50DM ■ Türkiye'den 4 kitap gönderilerek abone olunabilir. ■ Yazışma adresi: 29 Parkfield Street, London, N1, England ■ Baskı: Morning Litho Printers Ltd. (TU) ■ Gönderilen yazıları yayınlayıp yayınlamama ve tersine bir istek belirtmedikçe düzeltme, ya da kısaltma hakkı yayın kurulunundur. Hiçbir yazı geri gönderilmez.

İçindekiler

Burjuva basınına karşı işçi basınının yanında saf tut!

Yoldaşlar,
Abone kampanyası üçüncü haftasına girdi.

Gazetenin örgütlenmedeki rolü, hepimizin bildiği bir gerçektir. Kendi partimizin gelişme süreci de, bunu bize pratikte öğretmiştir. Bu nedenle yoldaşlarımızın çalışma yaptıkları her yerde, koşullara göre açık-gizli gazete dağıtımına ya da toplu satışına önem vermek, artık yer etmiş bir alışkanlık oldu.

Alışkanlık olması iyidir ama bu aynı zamanda giderek gazete dağıtımının özel dikkat verilmeyen, otomatik bir iş durumuna kayma tehlikesini de taşıyor. Bunu ve "zaman azalıyor" dediğimiz bu dönemin önümüze koyduğu yığın çalışması-örgütlenme görevlerini akılda tutarsak, abone kampanyasının işlevi daha iyi açığa çıkar.

Amaç gazete dağıtımını özel olarak düşünmek, geliştirmek, buradaki kazanımları örgütlenmeye yansıtmaktır. Abone kampanyası, örgüt olmayan bölgelerde, gazetenin örgütleyici rolünden yararlanma doğrultusunda önemli iş görebilir. O bölgeye gidilir, aboneler bulunur, önce gazeteyle abone arasında posta ilişkisi kurulur, bu ilişkiden de zamanla örgüt çıkabilir. Böyle çıkan örgütlerimiz olmuştur.

Ancak kurulan bu tür abone ilişkilerinin düzgün işlemesi için, *İşçinin Sesi* merkez dağıtımıyla, başka bölgelerde abone kampanyasını yürüten yoldaşlar arasında çok düzenli, disiplinli bir haberleşme yürümesi gereklidir. Abone tarihi, süresi, adresi, hesabı, hangi aboneye merkezden gönderileceği, hangi aboneye elden ulaştırılacağı gibi her türlü bilginin, *haftalık raporlar biçiminde merkeze düzenli iletilmesi* bir zorunluluktur.

Yayın paraları uzun süre aksamıştı. Örgüt olarak üzerine vardık. Şimdi düzeldi ve merkez dağıtımla örgütler arasında eskisinden çok daha düzenli işleyen bir iletişim ağı kuruldu. Abone kampanyasının raporlarını, daha baştan sıkı tutalım. O zaman gazetenin örgütleyici rolü deyince, bu, varolan örgütün daha iyi işlemesini de içerir. Daha yararlı sonuçları olur.

Ayrıca yerel olarak abone kampanyasını duyurucu yollar bulunmalıdır. El ilanları, tanıtıcı duyurular, yayın listeleri gibi.

Merkeze düzenli haftalık raporların yanısıra, yoldaşlarımızdan bir isteğimiz de abone kampanyasına gazeteye muhabir kazanmak gözüyle bakmaları, kendilerinin de muhabirler olarak deneyimlerini, gözlemlerini yazmalarıdır.

Kadın erkek, Kürt Türk her işçiyi, burjuva basını karşısında işçi basınının yanında aktif yer almaya, göreve çağıralım!

Marat yoldaşın ardından

Bilen yoldaş, parti adıyla Marat yoldaş, yazar adıyla Savaş Üstüngel yoldaş, 81 yaşında hayata gözlerini yumdu. Yaşamı boyunca işçi hareketine, Partimize yararları, bize öğrettikleri kadarıyla onu saygıyla anıyoruz.

Yürüdüğü uzun yolun bütünlüğü içinde bakılırsa, Marat yoldaş, iyisiyle kötüsüyle, doğrusuyla yanlışıyla, Türkiye komünist hareketinin önde gelenlerinden, işçi sınıfı tarihinin renkli simalarındandı. Komünistti, ama duruma göre değişik ölçülerde oportünist taktikler izleyen, dolayısıyla ciddi eksiklikler taşıyan bir komünistti. Bunun da bazı nesnel temelleri vardı.

Marat yoldaş Kızıl Oktobr Devrimi'nin ateşlerini, hem Türkiye üzerindeki etkileriyle, hem doğrudan yaşamış bir insandı. Ama uzun parti yaşamının büyük kısmı boyunca, Türkiye işçi sınıfı toplumda ağırlık taşımıyordu, yığın hareketliliği yoktu ve Partinin yığın bağları zayıftı. Bu toplumsal olgular, Partimizin tarihindeki birçok hastalığın olduğu gibi, Marat yoldaşın eksikliklerinin de temelini döşedi.

Kızıl Oktobr'ın ateşlerinden Türkiye'de 1960'lardaki hareketlenmeye dek çok uzun zaman geçti. Marat yoldaş, 1960'lardaki hareketlenmeye geç ayak uydurabildi ve yaşamının büyük kısmı boyunca edindiği eksiklikleri atmaya, kendini aşmaya enerjisi yetmedi. İşçi, emekçi yığınlarının dolu dizgin devrimci belgilerin ardından savaşa çıkabileceklerine inancı tam yerine geliyordu ki gerilemeye başladı.

1977'de, 75. yaşgünü konuşmasında Marat yoldaşın genç kuşaklara salık verdiği noktalardan birinin, "işçi sınıfının gücüne inanmak", "devrimin utkusuna inanmak"... olması rastlantı değildir. Devrimci durum kendi inançlarını tazeliyor, onu ilerletiyordu. Bu ilerleme, yine bazı nesnel sınırlamalara dayandı ve durdu.

Bunlardan biri, sosyalist ülkelerdir. Sosyalist ülkeler de soğuk savaşın etkileriyle, işçi sınıfının gücüne, devrimlerin utkusuna inançsızlık taşıyorlardı. Bunun getirdiği sınırlamalar karşısında Marat yoldaş bir yıl dayanabildi. Ondan sonra zincirleme herşeyde geri adımlar başladı. Dayatılan geri adımlardan biri de *İşçinin Sesi*'yle Marat yoldaşı uzak tutmaktı. Öyle oldu ve oportünist taktikler ortalığı sardı.

Bu sürecin, devrim hareketi ve Parti için son derece zararlı, komünist bir insan için acı sonu biliniyor. Son dönemden öğrenilecek olumlu birşey yoktur. Ancak olumsuzluklardan çıkarılacak dersler, hatta dayatmalarla bunlara önemli bir neden oluşturanlardan sorulması gereken hesaplar vardır. İleri yaşına karşın iyi bir ilerleme gösterirken kuyusunu kazmak, ilerleme gerilemeye dönüp, o kişi onursuz bir konumda öldükten sonra parlak başsağlığı mesajları göndermek iş değildir.

Marat yoldaşın bu resmini 1977 yılı sonlarında çekmiştik

Dedik Marat yoldaş oportünist taktikler izleyen, ciddi eksiklikler taşıyan bir komünistti. Oportünist taktiklerinden işçi hareketi zarar gördü ve biz birşey öğrenmedik. Bunların yaratığı Partizan kliğidir. Biz, tüm eksikliklerine karşın, onun komünistliğinden çok şey öğrendik. Kolay mı, iki dünya savaşı, Rusya'da Kızıl Oktobr'lı yılları, Türkiye'de kurtuluş savaşını görmüş! Ciddi eksikleri olsa da, böyle bir komünist hazineydi.

Savaş Yolu'nun önsözünde kendisinin de yazdığı gibi, çok kereler iki kuşak oturduk yanyana, konuştuk. Gerçekte biz sorduk, o anlattı. Dinledik ve çok şeyler öğrendik.

Son yıllarda Marat yoldaş "Atatürkçülüğün ilericiliğinden" dem vurdu. Oysa, bizim tanıdığımız Marat yoldaş, Kemal'den, dişlerinin arasından ıslık çalarak, nefretle sözederdi. Bizim de Kemal'le bir dostluğumuz yoktu ama Kemal'in sınıf düşmanımız olduğunu o bizim kafamıza çaktı.

İşçi sınıfının bağımsızlığı, proleter hegemonyası gibi temel bir konuda, onunla anlaşma içindeydik. Parti içinde oportünizme karşı savaş kavramını, o, ilk başta anlattıklarıyla kafamızda canlandırmıştı. Birçok Avrupa komünist partisini yüzünü ekşiterek eleştirirdi. Nazım'ın komünistliğindeki eksiklikleri ondan öğrendiğimiz gibi, SBKP eleştirilemez fikrini de kafamızda ilk yıkan o oldu. Bunun yanısıra, olduğu gibi kabul ederek, Sovyetler'in nasıl içten sevileceğine de örnek oluşturdu.

1977'de Politbüro'yla yaptığımız bir toplantıda o zamanki oportünistler barışçıl devrimden sözederken ve hem de Bulgaristan'ı buna örnek (!) verirken, Marat yoldaşın masayı yumruklayarak söyledikleri kulaklarımızdadır. Oportünistler devrimci durumu irkilerek yadsırken, Marat yoldaşın ateşli sözleri yine kulaklarımızdadır. Keskin siyasal sezisi, çeşitli yönleriyle formasyonu, bizim için çok öğretici oldu. Daha da sayabiliriz. Sorun, oportünist taktikler nedeniyle, bu sayılanları öğrenme olanağından ancak onu tanıyarak yararlanılabilmesiydi. Tabii yararlanılmak isteniyorsa...

1977'de, biz "Bilen yoldaş çok yaşa" dedik. Böyle bir belginin doğru olmadığını zamanla anladık, geri çektik. Bilen yoldaşın yanlışlarını, partinin ve sınıfın önünde açıkça eleştirdik. Artık ağırlığıyla oportünist taktiklerin belirlediği siyasal kimliğiyle İ.Bilen 1979'da öldü. 1983'de Partizan kliği "Bilen yoldaş çok yaşa" dedi! Gittikleri yön buradan da bellidir.

İzlediği oportünist çizginin sınıf savaşına verdiği zarar nedeniyle İ.Bilen'i açıkça şiddetle eleştirdik. Ama, iki kuşak başbaşa konuşmalarda, yakından tanıyarak, uzun uzun dinleyerek, komünist olan fikirlerinden, siyasal deneyim, yetişkinlik ve formasyonundan çok şeyler öğrendiğimiz Marat yoldaş, *İşçinin Sesi*'nin gönlünde yaşayacaktır.

İşçinin Sesi

Aşağıda 6 Kasım seçimlerinden önce yoldaşlarımızın değişik aralarla Ege'de dağıttıkları bildirilerden bölümler veriyoruz.

BİLDİRİLERDEN

Demokrasinin sahibi işçi sınıfıdır

Dönmeyi istediğimiz eski bir demokrasi yoktur, kurmayı istediğimiz yeni bir demokrasi vardır.

Türkiye'nin geçmişinde halkın dönmeyi isteyeceği bir demokrasi yoktur. ... Hangi demokrasiye döneceğiz?

Demokrasiyi korumak adına ikide bir sıkıyönetim ilan edilen demokrasiye mi döneceğiz? İşçilerin, gençlerin sokaklarda kurşunlandığı, cezaevlerinde işkence edildiği, komünist kitap yazanların, hatta evinde barındıranların hapse atıldığı, işçi sınıfının sendikal örgütlenmesinin bile ikide bir Devlet Güvenlik Mahkemeleri gibi yasalarla engellenmek istendiği demokrasiye mi döneceğiz?

Hayır bizim döneceğimiz bir demokrasi yoktur. Biz geri dönmek değil, ileri gitmek için faşizme karşı savaş bayrağını yükseltiyoruz. Biz işçi sınıfının damgasını taşıyacak, halkın aktif katılımıyla ve halkın çıkarları doğrultusunda işleyecek, kendi demokrasimizi istiyoruz. Bugün demokrasiye dönüşün en sesli havariliğini yapan burjuva çevreler bile buna yanaşmazlar. Onlar tam da bunu engellemek için demokrasiye dönüş havariliği yapıyorlar.

Biz geçmişte demokrasiyi, yalnızca ve yalnızca, yükselen devrimci sınıf savaşımı koşullarında, kendi sel olup akan gücümüzde, kendi devrimci girişimimizde tattık. ... Yapacağımız şey devrim savaşımını bıraktığımız yerden yükseltmek ve bu kez zafere götürmektir. Bizim demokrasimizin tohumları yığınsal devrimci savaşım içinde atılıyor, büyümesi devrimin zaferiyle oluyor.

Bu bilinçle, Kasım'da yapılacağı söylenen seçimlerde geçersiz oy kullanalım. Geçersiz oylarımızla faşizmin güdümündeki bu oyunu geçersiz saydığımızı gösterelim. Demokrasinin tek geçerli yolunun faşizme karşı devrim bayrağını dalgalandırmak olduğunu da, devrim savaşımını yükselterek ve zafere götürerek ele güne kanıtlayalım.

Tanklarla gelen devrimle gitmelidir!

Yaşasın partimiz TKP!

TKP-İşçinin Sesi

Demokrasiye giden tek yol devrim

Ekonomik kriz ağırlaşarak sürüyor. ... Ekonomik krizin sonuçları işçi sınıfı ve emekçi yığınlar için somuttur. Sofradaki lokmalar küçülüyor. Gerçek ücretler 1963'ün gerisine düştü. Bu işçi sınıfını mutlak anlamda yoksullaştırıyor, fiziksel açlık sınırına itiyor... Yüzbinlerce insan her yıl işçileşiyor, daha doğrusu işsizler ordusuna katılıyor. Küçük esnaf peşin vergi vb. uygulamalar karşısında yaşamını sürdüremez durumdadır. İşçi ve emekçi yığınların ekonomik yaşam koşullarını düzen içinde iyileştirmenin tüm araçları yokedilmiştir. Ekonomik sıkıntılara, siyasal şiddet eşlık ediyor. Kürt halkı üzerinde sömürünün, baskının katmerlisi uygulanıyor. Faşist cunta Türkiye Kürdistanı'nı bir kan gölüne çevirmeye hazırlanıyor.

Bugün Türkiye, en küçük, en basit ekonomik hakları elde etmenin bile siyasal nitelik kazandığı bir ortamdadır. ... Seçime katılan veya katılmasına izin verilmeyen partiler, yükselen sınıf savaşımını sahte "demokrasi" çığlıklarıyla engellemek için emekçi halkımızın karşısına yavuz hırsız olarak çıkıyorlar.

Partimiz tüm halkın önüne, işçi sınıfının demokrasi programını açıkça koyuyor ve bu program için savaşım veriyor:

— Tüm devlet ve yargı görevlilerinin seçimle göreve gelmeleri ve seçmenlerin her an geri çağırma hakkına sahip olması.

— Silah üretiminin ve dağıtımının işçilerin denetimi altında olması.

— Düşünce ve söz özgürlüğü.

— İşçilerin fabrika yönetimine katılması.

— Sendikaların yetki ve sorumluluklarının olması.

Böyle bir demokrasiyi hiçbir burjuva iktidarı veremez.

Demokrasinin sahibi işçi sınıfıdır!

Geçersiz seçimlerde geçersiz oy kullanalım!

Tanklarla gelen devrimle gitmelidir!

TKP-İşçinin Sesi

S çim "ncesi izleniml r

Burjuvazi siyasi arenada bir "canlılık" olduğu iddiasında. Evet, şu günlerde büyük bir ilgi var. Ama bu hiç de burjuvazinin yorumladığı gibi onun açısından olumlu bir anlam taşımıyor. Tersine, bu ilgi burjuvazinin varlığının gereksizliğini günden güne kanıtlama doğrultusunda gelişiyor. Geniş yığınlar artık burjuvazinin çok uzağında kalan "demokrasi"yi oyununa yalnızca ad olarak koymasını, adeta "oyunun sonu acaba nasıl bitecek" dercesine ilgiyle izliyor.

Evet, renkli basının büyük desteğiyle yığınlar kendilerini "yönetecek" partileri tanıdılar. TV'de açık oturumlar, basın toplantıları düzenlendi, "o lider mi, bu lider mi daha iyi" tartışmaları yürütüldü. Amerikan tipi reklam kampanyaları açıldı, bir büyük gazete halk arasında anket düzenledi "liderlerden hangisi daha yakışıklı" diye... Ne var ki açık olan birşey, geniş yığınların, hangisi gelirse gelsin ne değiştirir ki inancıydı.

Bu arada üç parti ama en çok da ortaya MDP sürülmüştü ve onun iktidara geleceği cunta tarafından neredeyse resmen açıklanmıştı. Doğrudan kendilerine bağlı bir kadroyu iktidara getirmek istiyorlardı. Ne var ki evdeki hesap çarşıya uymadı, çünkü böylesine yeteneksiz bir kadro, Özal ve kadrosunu öne çıkardı. Faşizmin siyasi yönetimdeki kalıcılığını temsil eden, doğrudan cuntaya bağlı MDP ile, ekonomik önlemleri hızlı bir biçimde gerçekleştirebilecek Anavatan Partisi arasındaki bir koalisyon bize finans kapitalin bugünlerdeki istemi gibi geliyor.

Anlatmak istediklerimizi, belediye otobüsünde duyduğumuz ve sanırız iki emekli arasında geçen konuşma çok iyi özetliyor. Biri ötekine "TV'de açık oturumu izledin mi?" diye soruyor. Ötekinin cevabı ise şöyle: "Seyrettim de ne oldu sanki? Bu işin pazardan zorla karpuz seçmekten hiçbir farkı yok."

Direniş, Ankara

Fabrikalar kalemiz olmalıdır

Selam yoldaşlar,

Sizlere epeydir yazamadım. Yazacak çok şey birikti. Son yazdığımdan bu yana sanırım birçok taşı üstüste koymayı başarabildik. En sevindirici yanı da burası.

Sizlere bir kadın yoldaştan sözetmiştim. Kendisi insanlarla çok çabuk dostluk bağları kurabilen bir insan. Şu anda bir fabrikada çalışıyor. İşyerindeki diğer kadın işçilerle sıcak bir ilişki içinde. Evlerine gidiyor, o mahalledeki devrimci sempatizanlar da onu görmeye, dinlemeye geliyor. Bir başka yoldaşla birlikte kadın komitesi olarak çalışıyorlar. Bu çalışmadan umutluyum.

Vereceğim bir başka haber ise, Türk-İş şube kongreleriyle ilgili olarak önemli sayıda işçiyle kurduğumuz ilişkilerdir. Delege seçimleri öncesinde, örgütlenmeyi hedeflediğimiz işyerlerinde neler yapabileceğimizi tartıştık. Sendikal sorunlardan kalkarak bu işyerlerinde İMG'ler kurabileceğimizi düşündük. İşe, hazır ilişkilerimizin bulunduğu fabrikalardan başlamaya karar verdik.

Çalışmalarımız gerçekten meyvasını verdi. Ve özellikle 3 bin işçinin çalıştığı bir fabrikada başarılı sonuçlar aldık. İşçilerle demokratik bir sendikanın nasıl olması gerektiği, bu koşullarda neler yapılabileceği konularında uzun uzun tartıştık. İşçiler arasında, kendi haklarını gerçekten savunabilecek, sendikanın, patronun adamı olmayan adayları destekleme yönünde büyük bir potansiyel olduğunu gördük. Ancak zaman olmadığı için ayrı liste hazırlayamadık. Yeni tanıdıklarımıza, sendikaya gidip adaylığını koymasını önerdiğimizde büyük bir çekingenlikle karşılaştık.

Sonuçta iki liste çıktı. İkisi de birbirinden farksız. Sendikanın, patronun adamlarının dolu olduğu listeler. Biz bu listeleri sergiledik. Bize hak veren 500'den fazla işçi ya oy vermedi ya da boş oy kullandı.

Seçimlerden sonra bir toplantı yapıp, çalışmalarımızı değerlendirdik. Şu sonuçlara ulaştık:

1. İşyerlerinde öne atılabilecek lider işçi sıkıntısı var. Ya da biz onlara ulaşamadık.
2. Biz bu alanda çalışmaya en az üç ay önce başlamalıydık.
3. İşsiz kalma korkusu henüz geri işçiler üzerinde egemen.
4. İşçilerle bağlarımız yeterince güçlü değil.
5. Propaganda ve ajitasyonu iyi örgütleyemedik.

Bunlar kendimizi eleştirdiğimiz noktalar. İyi yanına gelirsek, sürdürdüğümüz bu çalışma boyunca gerçekten sağlıklı ilişkiler kurduk, yeni sempatizanlar kazandık. Bunlardan biri bir Kürt arkadaş. Çok geniş çevresi var. Her Pazar 11 kişi toplanıp düzenli eğitim yapıyorlar. Kürt arkadaşın kardeşleri ve karısı da sempatizan işçiler.

Size bir de eylemlerimizden bir haber vereyim. Bir işçi yoldaş çıkardığımız bildirilerden birkaç tanesini fabrika tuvaletinin duvarına yapıştırmış. Dolaplara da birer ikişer koymuş. Derken olay fabrika yönetimi tarafından duyulmuş. İş çıkışı tüm işçiler tek tek aranmış. Yeni vardiyadaki işçilerin de üzerini arayarak işe almışlar. Fabrikada *İşçinin Sesi*'nden kimler var diye soruşturmuşlar. Hiçbir sonuç alamamışlar. Herkes birbirine "helal olsun *İşçinin Sesi*'ne" demiş.

Bu olay bize şunu gösterdi. Devrimi yapacak örgüt olmak için iş yapan olmayı da başarabilmek gerek.

Fabrikalar kalemiz olacaktır!

A.S., İstanbul

BİR KOMÜNİST İŞÇİNİN NOT DEFTERİNDEN

K münist partisi öz l mülkiyet değildir

Bir işçi yoldaşımızın, çeşitli konulara ilişkin olarak not defterine yazdıklarından bölümler yayınlamaya başlıyoruz.

Lenin, RSDİP programı ilk çıktığı sıralarda şöyle diyor: "... Işçiler programın, kendi *programlarının,* kendi *savaşım sancaklarının her sözcüğünü anlayabilmek için Sosyal Demokrasi (Komünizm —*İ.S.*) öğretisini öğrenmelidirler... Hiç kimse programı anlama 'güçlüğü'nden ilk anda caymasın: Her işçi daha çok okuyup düşündükçe, savaşım içinde elde ettiği deneyim arttıkça, onu daha çok bütünüyle anlayacaktır." (Lenin,* Toplu Yapıtlar, *İngilizce basım, c.6, s.428-429)*

Özellikle, TKP'nin 4. Program Taslağı üzerinde tartışmanın sürdüğü şu sıralarda, çalışırken defterine yazdıklarını okuyacağınız işçi yoldaşımız tüm ileri işçilere örnek olsun.

İşçinin Sesi

Komünist partisi, işçi sınıfının kollektif gücüyle ideolojisiyle oluşuyor, harekete geçiyor. Oportünistlerin amacı işçi sınıfının komünist partisini güçlendirmek değil, parçalamaktır. Bunun baş örneği menşeviklerdir. Ama yalnızca onlar değildir.

Ülkemizde işçi sınıfından sözeden çok sayıda gurup var. Bunlar "işçi sınıfının partisi" deyince, bunu özel mülkiyet gibi anlıyorlar. Bu yüzden de hiçbir zaman TKP'nin içinde ideolojik mücadele vermediler. TKP'nin içindeki zor görevi yapmayarak işçi sınıfından ayrıldılar. Okullarda, üniversitelerde kırsal bölgelerde işçi sınıfından kopuk guruplar oluşturdular. TKP'yi menşeviklere hediye ettiler.

Şu gerçeğin altını bilimsel olarak çiziyorum: *İşçinin Sesi*'nin temel hedefi hep işçi sınıfı oldu. İşçi sınıfının içinden menşevik kanada karşı ideolojik savaş verdi, işçi sınıfının partisini menşeviklerin elinden söktü ve TKP'yi yeniden güçlendirdi. Artık menşeviklere ödün verilemez.

Bizim temel hedefimiz küçük burjuva gurupları TKP'ye çekmek değildir. Milyonlarca örgütsüz işçi var, onları örgütlendirip, işçi sınıfının komünist partisini güçlendirip, devrime hazırlamaktır. Hedefimiz komünizmdir. Zafere giden yol, işçi sınıfına zararlı tüm fikirlere karşı ideolojik savaş vermekten geçer.

H. Karā, Cenevre

M nşeviklerin k ngr si

Emine Engin

Partizan kliği, 1 Kasım tarihli bir bildiriyle kongre yaptığını duyurdu. Duyuru bildirisindeki kuşlu kongre amblemi, bu kliğin herşeyi kuşa çevirmede ne denli usta olduğunu bir kez daha belgeliyor.

Bu kongre, Türkiye Komünist Partisi'nin bir kongresi değildir. Parti bütününü temsil etmiyor, çoğunluğun iradesini yansıtmıyor. Bırakalım Parti'nin bütününü, öyle görünüyor ki, yarımını bile temsil etmiyor, o yarımın çoğunluğunun iradesini bile doğru yansıtmıyor.

Farklı görüş ve önerileri, ciddi eleştirileri olup da, yönetimin düzgün bir kongre yapmasını ve sorunların kongrede çözülmesini menşevik kanat altında durarak bekleyen çok sayıda partili, korkunç bir oldu-bittiyle karşılaştı. Kongre bu partilileri temsil etmediği gibi dışladı, onların eski beklentilerini yıktı. Şimdi onlar için de tek yol kaldı: Türkiye Komünist Partisi'nin 5. Kongresi!

Partizan kliği de bunların farkındadır. Haydar Kutlu, ideolojik-siyasal değil pedagojik bir yanaşımla "birlik" çağrıları yapıyor. Biz aldık kaçtık ama size kucak açıyoruz, gelin, diyor. Ayrıca, son kararlarda, belgilerde, yoldaşça güven temelinde de olsa yönetimin belli bir meşruluğa sahip olduğu eski günlerin özlemi yansıyor, belki de bilinçli olarak kafalarda o günlerin havası yaratılmak isteniyor.

Boşunadır

Şu sıralarda, "Türkiye emperyalizmin zayıf halkasıdır", "bunalım kalıcıdır", 'Bilen yoldaş çok yaşa" sözleri ortalığa döküldü. Bu sözler, 1977-1978'leri anımsatıyor. Adeta o dönemi hortlatma çabası var. Ne raslantıdır ki, menşevik yönetimin meşruluk ipinin ucunu kaçırdığı yıllar da aynı yıllardır. Çoğunluğun iradesini temsil edemeyen, giderek yalnızca entrikayla, hatta darbeyle ayakta durabilen bir "resmi" yönetime dönüşmenin başlangıç yılları bu yıllardır. Bu yılları anımsatan sözler, sanki, hem ucu kaçan meşruluk ipinin özlemini, hem de yaratılmak istenen ipin ucunu yakaladık izlenimini dile getiriyor.

Partizan kliği, ne Türkiye tarihinin, ne Parti tarihinin tekerleğini geri döndüremeyecektir. Köprülerin altından çok sular aktı. Eski belgiler ne denli yüksek sesle söylenirse söylensin, ipin ucu kaçmıştır ve bugün dün değildir. Bugün bu belgiler, tam tersine, kafalarda şu gerçeği canlandırıyor: Türkiye Komünist Partisi'nde çoğunluğun iradesini temsil yeteneği *İşçinin Sesi*'nin ellerinde kalmıştır.

Parti çarklarının düzgün işlemesi entrikalarla, darbelerle çarpıtılarak, *İşçinin Sesi*'nin her açıdan temsil ettiği çoğunluk iradesini resmen de temsil etmesi engellendi. Çok çok iyi niyetli bir varsayımla, "resmi" yönetim, gerçekten Parti bütününü, hem de bu bütünü gerçek güçler oranına göre doğru yansıtan bir kongre toplayarak, Parti çarklarının hiç olmazsa bundan böyle düzgün işlemesini sağlayabilirdi. Ama partizan kliği haklı olarak kendine güven duymadığı için bunu yapamadı ve kongre, çarkların işleyişini düzeltece- ğine, çarpık işleyişine, hatta artık dağılmışlığına ileri bir örnek oluşturmaktan öteye gidemedi.

Kongre adı verilen olay, Türkiye Komünist Partisi'nin 5. Kongresi değil, partizan kliğinin özel bir kongresi oldu. Kuşkusuz bunun en temel nedenleri ideolojik siyasal bozuklukta yatıyor. Oportünist oldukları için böyle yaptılar. Ama oportünist oldukları halde böyle yapmayan, parti bütününü en düzgün işleyişler içinde, gerçek kongrelerde alınan kararlarla bataklığa sürükleyen yönetimler de tarihte çok vardır. Bizimkilerin bunu yapamamasının nedeni, parti çoğunluğunun iradesini temsil yeteneğini elinde tutan, doğru ve güçlü bir alternatifin varlığı, bunun yaydığı etkilerdir.

Bu nedenle, partizan kliğinin, çarkların işleyişini menşevik kanat kapsamında bile çarpıtmaktan başka çaresi yoktu. Ve bu nedenle de, bu kongrenin Komünist Partisi'nin kongresi olmadığını kanıtlamak için, ideolojik siyasal gerekçeler göstermeye hiç gerek kalmıyor. Bu kongre, en başta moral ve tüzüksel olarak, TKP'nin 5. Kongresi değildir.

Radyoda düzenlenen mikrofonda tiyatroda, "5. Kongre, Tüzüğe, PB ve MK kararlarına uygun toplanmıştır" diye duyurdular. Ortada "uygun" sözcüğünden başka bir uygunluk yoktur. Olayları sıralayınca görülüyor ki, hatta ortada tüzük ve tüzüğe uygun bir PB ve MK yoktur!

1977 Konferansı'nın aldığı kararların genel siyasal yönü döndürülmüştür. 1978 Plenum toplantısının aldığı örgütsel kararlar, saygısızca rafa kaldırılmıştır. Bu kararları rafa kaldırabilmek için, durup dururken, haksız yere, hiçbir tüzük gerekçesi gösterilmeden, üstelik tüzüğe aykırı olarak Veli Dursun yoldaşımız MK'dan çıkarılmıştır.

Birinci dizi tüzük suçları

Açık Mektup'ta bu anlatılmıştır. Ama madem ki partizan kliği o yıllara koz oynuyor, biz de olanları kısaca yineleyelim.

Tüzüğün 36. Maddesi, MK üyesinin sorumluluklarını açıklar. Veli Dursun yoldaşımız bu sorumlulukları başarıyla yerine getirmiş ve hiçbir organ kararını da çiğnememiştir.

Tüzüğün 33. Maddesi, MK'nın PB'den daha üst bir organ olduğunu belirtir. Oysa PB, MK'dan üye "atmıştır".

Tüzüğün 42. Maddesi, ceza verilirken yanlışları ve nedenleri ortaya koymak gerektiğini söyler. Menşevikler daha hâlâ koyamadılar! Yanlış "bulmakla" görevlendirilen yoldaşlar, yanlış ararken doğruluğumuzu bulup *İşçinin Sesi*'ne geçtiler!

Tüzüğün 45. Maddesi, gizlilik nedeni yoksa, cezanın, parti toplantısında, cezalandırılanın yüzüne karşı verileceğini yazar. Oysa ne gezer! Veli Dursun yoldaşımız çağırılmış, bazı MK üyeleriyle bahçede selamlaşmış ama kendi üyesi olduğu parti örgütünün, MK'nın üyeleriyle toplantıda yüz yüze gelmesin diye PB tarafından, MK'dan, hatta Parti'den "atılmıştır".

Tüzüğün 45. Maddesi, MK üyesinin ancak MK'nın üçte ikisinin kararıyla ve parti toplantısında atılacağını söyler. Oysa o aralarda Veli Dursun yoldaşın katılmadığı bir MK toplantısı bile yapılmamıştır! Veli Dursun yoldaşımızı "atan"

Bu kongre, hem tüzüksel, hem de hatta daha önemlisi moral açıdan, TKP'nin 5. Kongresi değildir. Bugün, kendini TKP'nin resmi yönetimi sayan bir organ, tüzüğe uygun kongre toplamaya girişecekse, bunun ilk adımı 1977-1978'den başlayarak işlenmiş tüzük suçlarını geri alıcı, giderici yönde davranmaktır. Ama tüzüğü kendi ayaklarıyla çiğnemiş, dizi dizi tüzük suçları işlemiş bir yönetim böyle davranabilir mi? Partizan kliğinin kendi belirlediği yazgı şudur ki, artık iki parti vardır ve artık hesaplaşma alanı Türkiye işçi sınıfının bilinci ve Türkiye devriminin savaş platformudur! Haydi Türkiye Komünist Partisi'nin 5. Kongresine!

toplantının PB'nin, bazı MK üyeleriyle yaptığı toplantı olduğu açıklanmıştır.

Tüzüğün 43. Maddesine göre, ceza yiyenlerin "ta kongreye kadar bütün üst organlara" başvurma hakkı vardır. Bu başvuru dilekçeleri "özel bir komisyonda incelenir ve ayıklanır". Bu adamlar, bizim yazacağımız bir dilekçeyi, kuşkusuz incelemeden ayıklayacak bir komisyonun bile görmesinden korkmuşlardır. Veli Dursun yoldaşımıza dilekçesini yazması için bile kongreyi haber vermemişlerdir. Biz müneccim miyiz, 51 yıldır "olağanüstü koşullar" nedeniyle yapılmayan bir kongrenin, faşizmin "olağan koşulları" altında yapılacağını bilelim?

İkinci dizi tüzük suçları

Her neyse. Yine sürece dönelim.

Veli Dursun yoldaşımızın durup dururken ve tüzüğe aykırı "atılması", yoldaşımızın bir "suç" işlediğini değil, partide yönetimin hoşuna gitmeyen bir durum olduğunu yansıtıyordu. Nitekim, aynı sıralarda partinin çoğunluğunu temsil eden il örgütlerinin ve çeşitli üyelerin kongre istemi merkeze ulaşmıştır. Çeşitli il örgütlerini kapsayan koca bir yöre, bunun dışında iki il komitesi ve başka örgütlerde de çeşitli üyeler bugün bildiklerimiz arasındadır. Ama o gün bilmiyorduk ve "çetin gizlilik koşullarına" sığınan yönetim kongre isteğine kendi dilinden cevap verdi.

Koca bir parti örgütünün partiden "atıldığını" başka komünist partilere yazılan mektuplardan öğrendik.

Kongre isteme, partideki bu gidişi düzeltme talebinde bulunduğu için, yine MK üyesi Vural Demir yoldaşımız, artık tüzük maddelerini, doğru ya da yanlış, hiç işletme gereği duyulmadan "atıldı".

Toptan atılmayan parti örgütlerinde tasfiyecilik, radyodan ad okuma, fiziksel saldırı başlatıldı. İnanç yoldaşımızı unutmuş değiliz. İş, pusu kurup komünist öldürmeye dek vardırıldı.

Bu arada MK'dan başka üyelerin de "düşürüldüğünü", yani yok sayıldığını sonradan öğrendik.

Üçüncü dizi tüzük suçları

1980'de faşist darbe oldu. Ardından partizan kliği de Parti'de sessiz bir darbe yapmış ve bu kez PB üyesi H. Erdal yoldaşımız hedef seçilmiştir. Ancak onun da aynı yöntemlerle "atılması"nın yaratacağı sorunları önlemek için, o hemen "atılmamış", ablukaya "alınmıştır". 1982'de abluka kırılınca yöneltttikleri iğrenç suçlamalar kendi planlarının bozulması karşısında duydukları kızgınlıktan başka birşeyi yansıtmadı.

Geldik Mayıs 1981'e. Partimiz faşist diktatörlükten büyük bir darbe yedi. Tutuklamalar oldu. Partizan kliği bunun sonuçlarını utanmazca kullandı. İstediğini aldı, istemediğini attı. Tutuklu ve işkence gören, işkencede ölen tüm devrimcilerin, demokratların, komünistlerin anısına saygımız büyüktür. Ama partizan kliği, öldüğünde MK üyesi olduğu bilinmeyen Deniz yoldaşın adını da utanç verici bir tezgahtarlık içinde, partililerin duygularını sömürerek MK'ya güven yaratmak için kullanıyor.

Neden, nereden ve nasıl Partinin başına çöreklendiği bilinmeyen, kendi yoldaşına bile saygı duymaktan uzak bu çürümüş klik, tüzüğe, PB ve MK kararlarına uygun kongre topladık diyor!

Tüzüğün 37. Maddesi, kongrelerin arası 4 yılı geçemez, geçerse 6 yılı geçemez, diyor. Kongre delegeleri il komitelerinin kongrelerinde seçilir, diyor. Zorunluluk olursa MK delegeler için aday gösterebilir, diyor. Olağanüstü hallerde kongre yerine konferans toplanabilir, diyor.

Nereden başlamalı?

Tüzük 1974'de yazılmış, 1975'de yürürlüğe girmişti. Buna bakarsak en geç 1981'de kongre toplanması gerekirdi.

Diyelim 1977 Konferansı kongre yerine geçen bir konferanstı. Böyle bir konferansın MK'nın atadığı delegelerle yapılmaması gerektiğini unutalım, 1977 Konferansı'nın kongre yerine geçen bir konferans olduğunu, 1979'da bizi Partiden "attıklarını" başkalarından öğrenene dek, biz Partide kimseden duymadık.

Haydi bunu da unutup, diyelim 1977 Konferansı kongre yerine geçen bir konferanstı. Bu kez "olağanüstü hal" mantığı içinden çıkılmaz bir bilmece oluyor. Yüzbinlerin alanları doldurduğu devrimci durum olağanüstü, faşizm olağan koşul sayılıyor! O zaman neden şimdi konferans değil de kongre topladıklarını açıklamak olanaksızdır!

Kongreyi tüzüğe uydurmak güçtür. Bunu onlar da biliyorlar ki radyoda kongreyi, yazılı yayında ise yalnızca delegelerin seçimini tüzüğe "uyduruyorlar". Gelgelelim delegelerin seçimi de uygun değildir! Bilenler bilmeyenlere söylesinler!

Kongre tüzüğe de komünist morale de uygun değildir

Bu kongre tüzüğe uygun değildir. Bugün, kendini TKP'nin resmi yönetimi sayan bir organ, tüzüğe uygun kongre toplamaya girişecekse, bunun ilk adımı 1977-1978'den başlayarak işlenmiş tüzük suçlarını geri alıcı, giderici yönde davranmaktır. Ama tüzüğü kendi ayaklarıyla çiğnemiş, dizi dizi tüzük suçları işlemiş bir yönetim böyle davranabilir mi?

Diyelim bu yönetim, darbeyle de gelmiş olsa, farklı bir yönetim. Haydar Kutlu, değil son 10 yılın, kendi yaşını aşan son 51 yılın sorumluluğunu üstlendi. O zaman tüm tüzük suçlarının sorumluluğunu da kabullendi. Ama, 51 yılın sorumluluğunu üstlendikleri halde, son 8 yılın hesabını temizleyen, tüzüğe uygun bir kongre toplamadılar. Ondan sonra Haydar Kutlu kalktı, sorumluluğu üstlendik ama hesap soran olmadı, dedi.

Ne kadar "karmaşık" değil mi? Hesap soranın olmayacağı bir kongre düzenle, sorumluluğu üstlen, bu kongre tüzüğe uygundur ama hesap soran olmadı de, sorumluluktan "kurtul"! Muhasebe defterine karşılığı olmayan giriş çıkışlar yaparak bilanço vermek gibi birşey! Herşey olabilir, ama bu TKP'nin 5. Kongresi olamaz!

Bu kongre, hem tüzüksel, hem de hatta daha önemlisi moral açıdan, TKP'nin 5. Kongresi değildir. Bizimki gibi bir ülkede, gizlilik koşullarında herşey olabilir. Bütün iyi niyetle, tüzük yaşama geçememiş olabilir. Bir kez bu böyle değildir. Tüzük kötü niyetle, bilerek çiğnenmiştir.

Haydi diyelim, aradan zaman geçmiş, yine baskı ve gizlilik koşulları nedeniyle yönetim el değiştirmiş ve partiyi toparlamak istiyor, ama işler o denli çığrından çıkmış ki tüzüğe harfi harfine uygun bir kongre toplamak nesnel olarak olanaksızlaşmış. O zaman yapılacak olan, geçmişte işlenmiş tüzük suçlarını, haksızlıkları olabildiğince doğru yansıtmaya çalışarak bir kongre toplamaktır. Bu kongre tüzüğe uymadığı gibi, tüzüğün özünü oluşturan yoldaşça güvene hiç uymuyor!

Bu kongrenin tek uyduğu, *İşçinin Sesi*'nin menşevikler için söyledikleridir. Bu kongre TKP 5. Kongresi olamazdı, olamadı. Olamayışıyla menşevik kanat altında kongre bekleyen yoldaşlara *İşçinin Sesi*'nin doğruluğunu bir kez daha kanıtladı. Buna rağmen bu yoldaşlar arasından bu kongrenin TKP 5. Kongresi olduğunu kabullenerek "vicdanlarını rahatlatma" yolunu seçenler çıkarsa, artık bu da onların kendi bilecekleri iştir.

Partizan kliğinin kendi belirlediği yazgı şudur ki, artık iki parti vardır ve artık hesaplaşma alanı Türkiye işçi sınıfının bilinci ve Türkiye devriminin savaş platformudur!

Haydi Türkiye Komünist Partisi'nin 5. Kongresine!

Düzeltme

Geçen sayımızın 6. sayfasında yayınladığımız Emine Engin yoldaşımızın "Üç göstermelik olay" adlı yazısında, anlam değişikliğine yol açan bir dizgi yanlışı olmuştur. 4. sütunun 2. paragrafındaki "Türkiye kapitalizminin..." diye başlayan cümlenin son sözcüğünün "sağlıyor" değil "sağlamıyor" olması gerekiyor. Düzeltir, özür dileriz.

Seçiml r v çelişkiler

Gülen Erdilek

Menşevik TKP, üç yıl aradan sonra faşiste faşist dedi. Şimdilerde de faşizmin Türkiye'de kurumsallaşmaya çalıştığını söylüyor. *Türkiye Postası*'nın 21.10.1983 tarihli sayısında ise A. Kardam, seçimlerle faşist diktatörlüğün çözülme sürecine gireceğini yazdı. Bu sürecin adını da "yumuşak geçiş" koydu:

> "Bugünkü faşist diktatörlüğe kimse kalıcı gözüyle bakmıyor. Bundan ötürü de, cuntanın kendisi de dahil, herkesin önünde bu cuntanın nasıl gideceği sorusu duruyor.
>
> "Bu soruya verilen yanıtları başlıca iki gurupta toplamak mümkündür. Bunlardan birincisi, diktatörlüğün demonte edilmesidir. Yani yumuşak geçiş formülüdür.
>
> "İkincisi ise bu diktatörlükten onu yıkarak kurtulmaktır. ...
>
> "... Yumuşak geçiş, 1982 Anayasası temelinde ordu üst yönetiminin güdümünde, parlamenter görünümlü bir zorbalık rejiminin, bir polis devletinin bugünkü faşist diktatörlükle yer değiştirmesinden başka birşey olmayacaktır. ...
>
> "... 6 Kasım seçimleri, cuntanın istediği biçimdeki yumuşak geçiş yolunda bir adımdır."

Görünüşe bakılırsa A. Kardam, menşevik TKP'nin ne dediğini unutmuşa benziyor. Biz ufak bir hatırlatma yapalım.

Hatırlatma 1: Atılım, A. Kardam'ın görüşünün tam tersini savunuyor. Bunu anlamak için öyle uzaklara gitmemize de gerek yok. *Türkiye Postası*'yla aynı ayda çıkan *Atılım* şöyle diyor:

> "Cunta, askersel diktatorayı faşizme dönüştürdü. Bugün bütün çabalarını bu doğrultuya yöneltmiştir. Faşizmi kurumsallaştırmak. Onu yasallaştırmak... Genel seçimleri bu yolla hazırlıyor." *(Atılım,* Ekim 1983)

Sanırız fazla söze gerek yok. A. Kardam'ın yazısına devam edelim:

> "Maksat hoşnutsuz yığınların oylarını Anavatan Partisi'ne yönlendirmektir. Ne yazık ki bu görüş, sol güçler arasında da yankısını bulmakta ve Özal'ın seçimleri kazanmasının dahi cunta için bir yenilgi olacağını bilmek gerekir türünden değerlendirmelere rastlanmaktadır. Bu gibi görüşler, kötü de olsa seçim seçimdir. Üç partiden en az cuntacı olanı seçilirse durum şimdikinden daha iyi olabilir biçimindeki yanlış yargıları besleyerek hedef şaşırtıcı oluyor."

Bu yazımız A. Kardam'a hatırlatmalar düzeyinde olduğu için ikinci hatırlatmamızı yapalım.

Hatırlatma 2: 8 Kasım 1983 tarihli, seçimlerin ertesindeki MK imzalı bildiri tam da A. Kardam'ın dediği gibi "Özal'ın seçimleri kazanmasının dahi cunta için bir yenilgi" olduğunu ve üstelik bunun TKP'nin öncülüğünde(!) gerçekleştiğini belirtiyor:

> "TKP ve tüm cunta karşıtı güçler seçimlerden önce önlerine koydukları amaçların bir bölümünü gerçekleştirmiş, özellikle faşist cuntanın bir numaralı partisine dur demeyi başarmışlardır. ...
>
> "... 6 Kasım seçimlerinde faşist rejimin partisi MDP'ye karşı elde edilen başarıyı, faşizme karşı kesin bir utkuya çevirmenin olanakları artmıştır." (8 Kasım 1983, TKP MK Bildirisi)

Oportünist görevler ancak bu kadar açık konurdu. Komünistin görevi faşist diktatörlüğü yıkarak devrimi gerçekleştirmekken, oportünistin görevi A. Kardam'ın deyimiyle "en az cuntacı" olanı seçip onun kuyruğuna takılarak utku kazanmakmış!

A. Kardam'ın yazısı şöyle devam ediyor:

> "Aynı şekilde, ucuz şekerlerin ambalaj kağıtlarındaki manilere benzer 'seçimlerde geçersiz oy yetmez, devrimden başka yol faşizmi ezmez' biçimindeki değerlendirmeler de halkı seçimler karşısında kayıtsızlığa itiyor ve meydanı süngü partilerine terketmeye hizmet ediyor. Seçimler karşısındaki bu türden sözümona 'sol' değerlendirmeler, halk arasında yaygınlaştırılmaya çalışılan umutlar beş yıl sonra yapılacak bir dahaki seçimlere kaldı biçimindeki görüşleri güçlendirmekten başka bir işe yaramıyor."

Bir kere A. Kardam, seçimler karşısındaki tutumumuzu doğru yansıtmıyor. Seçimler karşısında kullandığımız yan bir belgiyi alarak, tek ve baş belgimizmiş gibi gösteriyor. Oysa 1 Eylül 1983 tarihli *İşçinin Sesi*'nde yayınlanan TKP EK Üst Bürosu bildirisinde tutumumuz şöyle konmuştu:

> "Kasım'da yapılacağı söylenen seçimlerde, geçersiz oy kullanalım. Geçersiz oylarımızla faşizmin güdümündeki bu oyunu geçersiz saydığımızı gösterelim."

Bizim düzmece seçimlere karşı tavrımız, Üst Büro'nun bildirisinde belirtildiği gibi, geçersiz oy kullanmaktı. Baş belgimiz buydu. Yan belgi olarak kullandığımız 'seçimlerde geçersiz oy yetmez, devrimden başka yol faşizmi ezmez" ise halkın gerçek kurtuluşunun sağlanmasının tek yolunun devrim olduğunun gösterilmesidir. Bugün gerçekleştirilecek bir belgi değil, savaşın yönünü gösteren bir belgidir. İşte tam da bu noktada, biriken öfkenin nereye kanalize edilmesi gerektiği noktasında, komünistlerin sessiz kalması bilinç bulandırmak, üzerine düşen görevi yapmamak olurdu.

Üstelik, A. Kardam yazısında, faşist diktatörlüğün "nasıl gideceği" sorusuna, "bu diktatörlükten onu yıkarak kurtulmak" diye yanıt veriyor. A. Kardam'ın sözünü ettiği şey açık ki devrimdir. Ve bu komünistlerin hedefidir. İşte "geçersiz oy yetmez, devrimden başka yol faşizmi ezmez" belgisi, halkın *gerçek* demokrasiye kavuşmasının yolunun seçimler değil devrim olduğunun, seçimlerin bu doğrultuda ancak kaldıraç olabileceğinin anlatımından başka birşey değildir.

Hatırlatma 3: Bir de TKP "MK" seçimler konusunda zaman içinde ne demiş ona bakalım:

> "Daha 18 Temmuz 1983 günlü açıklamayla TKP halkımızı herşeyden önce cuntanın partisi MDP'yi yenilgiye uğratmaya çağırdı. Ve komünistler ağır baskı koşullarında üzerlerine düşen görevlerini yerine getirdiler. TKP ve öteki cunta karşıtı güçler *aynı zamanda* halkımızı geçersiz oy kullanmaya *da* çağırdılar." (8 Kasım 1983, TKP MK Bildirisi) (abç)

8 Kasım tarihli bildiriye göre, 18 Temmuz'dan beri, menşevikler, seçimlerde halkımızı *esas olarak* MDP'yi yenilgiye uğratmaya, *yan bir çalışma olarak* da geçersiz oy kullanmaya çağırdı. Oysa, 25 Eylül'deki Radyo yayınlarına kadar, "geçersiz oy" önerisi çıkmadı. Üstelik 24 Eylül radyo yayınlarında ise şöyle dediler: "Üç partinin üstünü çiz, kendi partinin, AP'nin, CHP'nin, MSP'nin ismini yaz."

Seçimler karşısında menşevikler tek bir tavır almadılar. Aylarca sallandıktan sonra, ancak seçimlere onbeş gün kala "üçüne de vur" diyerek geçersiz oy önerdiler. Yani menşevik MK, A. Kardam'ın deyimiyle seçimler karşısında "en doğru tavrı" almayarak, "faşist diktatörlüğe teslim olmuştur". A. Kardam ya parti merkeziyle çelişkiye düştüğünün farkında değil, ya da A. Kardam'a göre, doğru birden fazladır.

A. Kardam'a göre doğrunun birden fazla olmadığını varsaysak bile, seçimlerde geçersiz oy kullanalım diyerek, "en doğru tavrı" alan *İşçinin Sesi*'ni çarpıtması anlaşılır değildir. A. Kardam, ya *İşçinin Sesi*'yle çok benzeşiyor görünmemek için "bir de *İşçinin Sesi*'ne vurmalıyım" dedi, ya da geçersiz oy propagandasının devrim propagandasından kopuk yapılması gerektiğinin savunusu içindedir, ki o zaman, yazının başında yazdığı "faşist diktatörlüğün yıkılması" ifadesini bir kalemde silmesi gerekir.

Evet, bize göre gerçek demokrasinin gelmesi, faşist diktatörlüğün yıkılmasıyla, devrimle olanaklıdır.

Tanklarla gelen devrimle gitmelidir!

Demokrasiye giden tek yol devrim.

Bütün ülkelerin proleterleri birleşin!
Karkêren hemû welatan yekbin!

İŞÇİNİN SESİ

Yoldaş! Program tartışmasına katıl!
Yıl:10, Sayı:247
5 Aralık 1983

ÇEK-AL

Saht barış için saht barış savaşımı

Zahide Demirgören

Menşeviklerın "TKP MK Organı" olarak üç ayda bir çıkarmaya başladıkları *Yol ve Amaç* dergisinin ilk sayısında gerçekten de yollarını ve amaçlarını çok güzel anlatan yazılar var. Bunlardan biri de Meryem Akpınar imzalı, "Barış için Savaş ve Sahte İkilemler" başlıklı yazıdır.

Bu yazının başlıca *amacı* "ideolojik saldırı" görünümünde Yürükoğlu yoldaşımızı ve *İşçinin Sesi*'ni karalamak, kafa bulanıklığı yaratmaktır. Bu amaç için başvurdukları yol ise çarpıtma, sahtekarlık ve yalancılıktır. Menşevikler öylesine bir ideolojik sefalet içindeler ki "ideolojik saldırı"nın yalnızca *görünümü* için bile izleyebilecekleri tek yol bu oluyor.

Söz konusu yazı, başlığından da anlaşılacağı gibi, bir anlamda iki yıl önce *İşçinin Sesi* sayı 176'da çıkan "Menşevizmin Gerçek İkilemi" başlıklı yazıya "yanıt"(!) amacı taşıyor. Menşevikler iki yıl sonra "yanıtlayabilmenin" sıkıntısı içinde olsalar gerek, *İşçinin Sesi*'nden verdikleri alıntılar bugünden iki yıl sonrasının tarihini bile taşıyor!

İşçinin Sesi'nden yaptığı bir alıntıya kaynak olarak, Akpınar, sayı 299'u veriyor. Temmuz 1983'de, yani menşeviklerin dergisi *basıldığında, İşçinin Sesi*'nin çıkmış olan son sayısı 238'di. 61 sayı sonrasından alıntı verilmiş.

Bir başka alıntıya kaynak, R. Yürükoğlu, *İşçinin Sesi* sayı 233, s.13-18 veriliyor. Bu sayıda ve bu sayfalarda üç ayrı yazarın yazısı var. Üç ayrı yazıdan yapılan toplam alıntı ise dört kelime! Akpınar'ın anlayışı herhalde üç değişik yazının özetini dört kelimede verebilecek denli "derin"!

Gazetemizin 219-220 sayısından verilen alıntı Ayla Antepli yoldaşımızın yazısından, oysa "Yürükoğlu diyor" diye veriliyor. Akpınar yazıda verdiği tüm alıntıların başına "Yürükoğlu'na göre" diye eklemiş. Alıntıların "bulunmaz" olduğunu ve içerik olarak çarpıtıldığını bir yana bıraksak bile, alıntılardan yalnızca biri Yürükoğlu yoldaşımıza aittir.

Şimdi biz menşeviklerin yaptıkları alıntıların gerçek kaynaklarına dayanarak konuyu ele alalım.

Menşeviklerin zoru devrimle barışın koparılması değil bağlanmasıdır

Akpınar *İşçinin Sesi*'nin "ya devrim, ya barış" ikilemi yarattığını iddia ederek şöyle diyor:

> " 'Sol' radikal akımların kimi sözcüleri, şu tezden yola çıkıyorlar: Ya barış için savaşılacak — o zaman devrim amacından ödün verilmiş olunacak. Ya da devrim için savaşılacak — o zaman da barış için savaşım rafa kaldırılacak. Bu görüşün en ateşli savunucusu R. Yürükoğlu'dur."(s.27)

Menşeviklerimize Yürükoğlu yoldaşımızdan bir yanıt verelim:

> "... Halkların en temel istemlerinden olan barış, böylece komünist değil, pasifist bir yanaşımla işlenmeye başlandı. *Savaşın emperyalizmle, barışın devrim ve sosyalizmle bağı*, bırakın devletler arası görüşmelerde, komünist parti toplantılarında, kongrelerinde gösterilmez oldu.
>
> "Oysa en azından komünistler arası platformlarda şöyle konuşmak gerekir:
>
> " 'İlhak değiş tokuşunun olmadığı, kapitalist soyguncular arasında ganimet paylaşmasının olmadığı bir barışın yolu var mıdır? Vardır: *Bu yol dünya kapitalistlerine karşı, işçilerin devriminden geçer.*' (Lenin, *Toplu Yapıtlar*, İngilizce basım, c.25, s.55)" (*İ.S.* No.167-68 s.11) (abç)

Menşevikleri rahatsız eden " devrim mi-barış mı" ikilemi değil, tam tersine devrimle barış arasındaki kopmaz bağın, kalıcı bir barış için devrimlerin zorunluluğunun vurgulanmasıdır. Bu gerçeğin, Lenin tarafından da defalarca belirtilmiş olması menşeviklerin bu kez "Lenin zamanında şöyleydi, bugün böyle" çarpıtmasına sarılmalarına neden oluyor:

> "Bugün savaş tehlikesini önlemek olanaklı mıdır? Yürükoğlu bu soruya 'hayır' yanıtını veriyor. Burada o, emperyalizm varolduğu sürece savaş tehlikesinin ortadan kalkmayacağı yolundaki Leninci tezden hareket ediyor gözüküyor. Ama o, Lenin'in yaşadığı dönemden, 1930'lu yıllardan farklı olarak dünya üzerindeki güçler ilişkisinin bir dünya savaşı tehlikesini önleyebilecek ölçüde değiştiğini inkar ediyor." (s.28)

Baştan sona yanlış, ama Yürükoğlu

yoldaşımızın ve *İşçinin Sesi*'nin o soruya ne yanıt verdiğine ilerde değineceğiz. Burada Leninci teze ilişkin gösterilen son derece "yenilikçi", "bilimsel", "yaratıcı" yaklaşıma değinelim.

Biz Leninci tezden hareket ediyor gözükmüyoruz, gerçekten ondan hareket ediyoruz. Bu tez menşevikler için geçersizleşmiş olabilir ama dünyadaki nesnel koşullar açısından hâlâ geçerlidir. Çağ değiştikten, dünya proletarya diktatörlüğü yenilgiye uğrayan emperyalizmin direncini kırdıktan sonradır ki Lenin'in o tezi eskir.

Menşeviklerin bizi barış savaşımını rafa kaldırmakla "suçlamaları" gerçekte kendi sorunlarından kaynaklanıyor. Biz barış savaşımını rafa kaldırmıyoruz ama menşevikler devrim savaşımını artık rafa da değil, ardiyeye kaldırdılar.

Sahte ikilem yaratan menşevizmin ta kendisidir

Hainliklerini gizleyebilmek için menşevikler, kendi uyduruk iddiaları olan "barışın rafa kaldırılması" fikrini eleştiriyor gözüküyorlar:

"Öte yandan yumuşamanın egemen olduğu yıllarda dünya üzerinde birbiri ardısıra sayısız ülkelerde devrimler oldu. Bunlar Yürükoğlu'nun, yumuşamanın devrim savaşımını, yalnızca barışçı savaşım biçimlerine mahkum ettiği savlarına karşın, hiç de barışçı yollarla utkuya ulaşmadı. Kaldı ki, 'Marksizm', Lenin'in dediği gibi, 'her zaman, devrimleri yaratan sınıf uzlaşmazlıklarının büyüyen keskinliğiyle olgunlaşan devrimlerin 'kamçılanmasına' karşı çıkmıştır.' Ve barışın korunmaması durumunda gündeme gelecek olan nükleer bir savaştır." (s.31)

Lenin'in dediklerinin anlamı üzerinde ileride duracağız. Önce kendilerinin bize atfettikleri bir görüşü eleştiri görünümü altında, menşeviklerin ne demek istediklerine değinelim.

Yumuşamanın olduğu yıllar devrimlere elverişli ortamlar yaratıyor. Birbiri ardından devrimler oluyor. Oysa yumuşamanın gerilediği ve gerginliğin arttığı dönemlerde devrimlere elverişli ortam da ortadan kalkıyor. Zaten Lenin de devrimlerin 'itilmesine' karşı. O zaman bu gerginlik dönemlerinde devrim istemek yanlıştır ve barışı tehlikeye sokar. Bu yüzden *devrim yerine barışın* öne çıkarılması gerekir ki devrimlere elverişli yumuşama ortamı sağlanabilsin:

"Açıktır ki barış ve ilerleme güçlerinin atakta olduğu, emperyalizm ile anti-emperyalist güçler arasındaki savaşımın odak noktasında barış sorununun bulunduğu koşullarda, emperyalist saldırganlığın gemlenmesi, emperyalizmin tüm barış ve ilerleme güçlerine karşı saldırılarının püskürtülmesi, halkların ulusal ve sosyal *kurtuluş savaşımı için dev olanaklar yaratıyor...*" (s.31) (abç)

Önce yumuşama sağlansın sonra bu yumuşamanın yarattığı "dev olanaklar"dan yararlanırız mantığı, barış için devrimleri rafa kaldırmaktan başka bir anlama gelmez. Görüldüğü gibi ya barış ya devrim ikilemini yaratan menşeviklerin ta kendisidir.

Yeri gelmişken bir noktayı daha belirtelim: "Yumuşamanın devrim savaşımına etkisi" konusunda menşeviklerin Yürükoğlu yoldaşımıza hiçbir kanıt göstermeden yakıştırdıkları savlar,tamamen, geniş hayal güçlerinin bir ürünüdür. Ama bu da kendi oportünist savlarını gizlemek için, mantık zincirlerini açıklayan cümlelerin arasına bilinçli olarak sokuşturulmuştur.

Yumuşamanın devrim savaşımını engellediğini ya da barışçı biçimlere mahkum ettiğini söyleyen yok. Biz tam tersine yumuşamanın devrim savaşına elverişli ortam yarattığını söyledik. Ama kendileri, gerginlik döneminin bırakalım barışçısını, barışçı olmayanını, devrim savaşımını tamamen yok ettiğini iddia ediyorlar. Buna "kanıt" olarak da "Lenin devrimlerin kamçılanmasına karşıdır" diyorlar. Şimdi Lenin'in bu cümlesinin gerçekte neyi anlattığını görelim:

Menşevikleri rahatsız eden "devrim mi-barış mı" ikilemi değil, tam tersine devrimle barış arasındaki kopmaz bağın, kalıcı bir barış için devrimlerin zorunluluğunun vurgulanmasıdır. Bizi barış savaşımını rafa kaldırmakla "suçlamaları" gerçekte kendi sorunlarından kaynaklanıyor. Biz barış savaşımını rafa kaldırmıyoruz ama menşevikler devrim savaşımını artık rafa da değil, ardiyeye kaldırdılar.

1918'de Moskova Bölge Bürosu emperyalist devletlerle barış anlaşması imzalanmasına karşı çıkıyor, dünya devriminin çıkarı için Sovyet iktidarını feda etmeyi göze almak gerektiğini öne sürüyor. Bunun üzerine Lenin emperyalistlerle belli koşullarda barış anlaşması imzalamanın o gün genç sovyet iktidarının *varlığını sürdürmesi* için bir zorunluluk olduğunu ve dünya devriminin çıkarlarının da bunu gerektirdiğini savunuyor. Geleceği belli olmayan Alman devrimi için Sovyetler Birliği'nde başarıya ulaşmış devrimin feda edilemeyeceğini, bunun Alman devrimini" itelemek" olacağını belirtiyor:

"... Dünya devriminin çıkarı, kendi ülkemizdeki burjuvaziyi deviren Sovyet iktidarının bu devrime *yardım* etmesini gerektiriyor, ancak kendi gücüyle eşit bir *biçimi* seçerek. Kendi ülkendeki devrimin yenilgiye uğraması olasılığını göze alarak uluslararası ölçekteki sosyalist devrime yardım etmek, 'itilme' teorisiyle bile açıklanamaz." (Lenin c.27, s.72)

Görüldüğü gibi Lenin, burada da dünya devriminin çıkarını herşeyden önde tutarak devrimlere yardımcı olunması gerektiğini söylüyor. Ancak bu yardımın sınırları da, utkuya ulaşmış proletaryanın gücüyle belirleniyor. Kendi gücünü aşan bir yardım, kendi devrimini de tehlikeye sokuyor. Kaldı ki devrimin başarıya ulaşmasında belirleyici olan dışarıdan bir itilme değil, devrimin kendi iç dinamiğidir. Yeterli iç dinamizm taşımayan bir devrimi dışarıdan ne kadar itersen it gitmez.

Menşevikler bu genel doğruyu çarpıtarak, içini boşaltarak, devrimlerin utkuya ulaşıp ulaşmamasını uluslararası ortama bağlıyorlar: Eğer yumuşama ortamı varsa devrim olasıdır. Ama gerginlik döneminde devrim istemek devrimi "itmek" olur! Devrimin iç dinamizm taşıyıp taşımaması onlar için, belirleyicilik şöyle dursun, sonuncu dereceden bir öneme sahiptir. Herhalde Türkiye'de devrimci durum yaşanırken devrimi satmalarının nedeni de uluslararası "elverişsiz ortam" olsa gerek. Menşevikler bu mantıkla, dünya süt liman olsa yine devrim yapmazlar.

Savaş tehlikesini arttıran bir etken menşevizm

Menşeviklerin ilginç bir iddiası daha: Yürükoğlu savaş tehlikesini, soyut, anlamsız, amaçsız birşey olarak gösteriyormuş. Böyle bir savaşın yürütülebilir ve kazanılabilir olduğu konusunda da Reagan'la aynı noktada buluşuyormuş! Bu saçma sapan iddialarına kanıt olarak da yoldaşımızın şu sözünü aktarmışlar:

"Bugünkü silah dengeleri içinde verilebilecek bir savaş, tüm insanlığı yok etmeyebilir." (*İşçinin Sesi* s.229, s.6)

Ne raslantıdır ki, kaynağı verilirken dizgi yanlışı olmuş bir alıntının biz önce tümünü verelim:

"Marks'ın çok ilginç bir sözü var. 'Ya sosyalizm, ya barbarlığa dönüş' diyor. Bunu termonükleer silahların gölgesindeki bugünkü koşullarda düşünürsek, *nükleer bir dünya savaşı bir olasılık değil midir?* Bugünkü silah dengeleri içinde verilecek bir savaş tüm insanlığı yok etmeyebilir. Ama gelişme burada durmuyor. On yıl önce daha az insan ölürdü. Şimdi daha fazlası ölecek. 15-20 yıl daha beklersek, kavga çıktığı anda, dünyada bir tek insan kalmayabilir. (abç)

"... Tarihsel determinizm, tam da bu nedenle *savaşma sorumluluğundan*, karar verme sorumluluğundan, taraf tutma sorum-

luluğundan hiç kimseyi kurtarmıyor."

Görüldüğü gibi yoldaşımız nükleer savaş tehlikesini anlamsız birşey gibi göstermek, bu tehlikeye karşı yığınları savaşımdan alıkoymak şöyle dursun, tam tersine, bu tehlikenin *savaşımı acilleştirdiğini*, "insan toplumunun yok olmaması" için *savaşım sorumluluğunu* hatırlatıyor. Menşevikler hem *böyle* bir savaşımı engellemeye, sorumluluktan kaytarmaya çalışıyorlar, hem de bu savaşım sorumluluğunu hatırlatanlara karşı soysuz bir sahtekarlıkla saldırıyorlar.

Anlaşılan böyle bir sorumluluğun yalnızca hatırlatılması bile menşeviklerin aklını başından almış ki, kendileri de ne dediklerini bilmiyorlar:

"Bugün savaş tehlikesini önlemek olanaklı mıdır? Yürükoğlu bu soruya 'hayır' yanıtını veriyor..." (s.28)

Biraz önce "Yürükoğlu nükleer savaş tehlikesini yok sayıyor" diye iddiada bulunan menşevik yazar şimdi de "Yürükoğlu'na göre nükleer savaşı önlemek olanaksız" diyerek iyice saçmalıyor.

Birincisi, bu tehlikeyi yok sayan, anlamsız göstermeye niyeti olan, olmayan tehlikenin olanaksızlığından sözetmez.

İkincisi, *İşçinin Sesi* ne nükleer savaş tehlikesini yok sayıyor, ne de nükleer bir savaşı önlemenin olanağını reddediyor. Ama böyle bir tehlikeye karşı alınması gereken önlemler ve yapılması gerekenler konusunda menşeviklerle anlaşamıyor. Çünkü onlar, yapılması gerekenleri, bugün zaman kazanmak için izlenen barış siyasetiyle sınırlayıp bitiriyorlar. Onun bir adım ötesine gidemiyorlar. Bir de utanmadan soruyorlar:

"Peki barış için savaşım, devrim uğruna savaşımı önlüyor mu? Açıktır ki devrim 41 kez yinelemekle olmuyor" (s.29)

Evet, menşeviklerin "derin ulusallık" taşıyan sınıflararası barış savaşımı, devrim savaşımını önlüyor. Bu mantıkla değil 41 kez yinelemek, 41 yıl "savaşsalar" ne kalıcı-gerçek barış için, ne de devrim için bir adım atamazlar.

Savaş tehlikesinin, bölgeseli de nükleeri de, her türlüsü emperyalizm varolduğu sürece olacaktır. Savaş tehlikesini toptan yok etmek emperyalizmi yok etmekle bağlıdır. Sosyalist ülkelerin izlediği barış siyaseti emperyalizmi yok etmez, ama emperyalizme karşı verilen savaşım için yaşayan sosyalizme ve öteki devrim güçlerine zaman kazandırır, olanaklar yaratır.

Menşevizm, yumuşama varken, bu bozulmasın diye devrimi rafa kaldırır, yumuşama bozulmuşsa savaşımı yumuşama sağlama hedefine kısıtlayarak aynı işi yapar. Aynı siyasetin savaşta devamı ise burjuvazisinin yanında yer almaktır. Yani oportünizm, her durumda, somut koşullara uygun olarak burjuvaziye hizmet eder. Bunu sergileyen çıkınca da, yalan, çarpıtma vb. her yoldan işlevini gizlemeye çalışır.

İşçinin Sesi, sayı 203, s.13-14'de Tufan Çelikkol yoldaşımız emperyalizmin saldırganlaşmasına değinmiş ve bunun emperyalistler arası çelişkilerle, iki sistemin çağı belirleyen çelişkisiyle bağını belirttikten sonra şöyle demiş:

"Emperyalizme cesaret veren nedenler arasında hiç kuşkusuz dünya komünist hareketinde ideolojik ve örgütsel birliğin olmaması, dünya komünist hareketinin sağa kayması vardır."

Bunu Akpınar'ın yansıtışına bakın:

Dünyanın geleceğini doğrudan ve yalnızca yumuşama siyasetine bağlayan menşevikler, emperyalist sistemle sosyalist sistemin sonsuza dek bu denge barışı üzerinde birarada yaşayabileceğini hayal ediyorlar.

Sosyalizmin, emperyalizm karşısında daha da güçlenmesi için, yeni devrimlerle beslenmesi gerektiğini söyleyince "barış mı devrim mi" diye feryat ediyorlar.

"Yürükoğlu, Reagan politikasının gündeme gelmesini emperyalizmin dünya komünist hareketinin toptan 'sağa kaymasından' aldığı 'cesaret'e bağlamaya kalkışıyor. Oysa Reagan yönetimi Marksizmin utku geçitini durdurmak için bu yola kalkışmıştır." (s.31)

Söz konusu yazı Yürükoğlu yoldaşımızın değildir. Ayrıca emperyalizmin saldırganlaşmasını sağa kaymaya bağlamıyor, sağa kaymayı nedenlerden yalnızca biri olarak sayıyor. Menşeviklerin barış konusundaki tüm çarpıtmaları da bunun doğru olduğunu kanıtlıyor. Yalnızca emperyalizmin değil, oportünizmin de amacı Marksizmin utku geçitini durdurmaktır.

Barış burjuvaziyi ikna ederek sağlanmaz

Akpınar şöyle diyor:

"Eşitliğin korunması ise, dünyada barışın korunmasının koşuludur." (s.34)

"Eşit güvenlik ilkesi"ne dayanarak barışın sürekli korunması. Dünyada barış sürekli bu dengeler üzerinde nereye kadar korunabilir? Eğer *sosyalizm lehine* dengevi bozmak için devrim güçleri emperyalizme yeni darbeler indiremezse, dengenin emperyalizm lehine bozulmayacağının garantisi ne?

Dünyanın geleceğini doğrudan ve yalnızca yumuşama siyasetine bağlayan menşevikler, emperyalist sistemle sosyalist sistemin sonsuza dek bu denge barışı üzerinde birarada yaşayabileceğini hayal ediyorlar. Kahve döğücüsünün hık deyicisi gibi "sosyalist ülkeler, doğru barış siyasetiyle enternasyonalist görevlerini yerine getirdiler" diyerek sanıyorlar ki kendileri de entemasyonalist görevlerini yerine getirdiler. Ama sosyalizmin, emperyalizm karşısında daha da güçlenmesi için, yeni devrimlerle beslenmesi gerektiğini söyleyince "barış mı devrim mi" diye feryat ediyorlar.

İşçinin Sesi nükleer savaş tehlikesine karşı kalıcı-gerçek barışı savunuyor. Bunu sağlamak için, kendi ülkesindeki insanlık düşmanı, barış düşmanı faşizmi devrimle yerle bir etme hedefini koyuyor. Barış savaşımı yürütmüyor, onu küçümsüyor gibi bir sorun yoktur. "Sorun", *İşçinin Sesi*'nin barış savaşımını devrim savaşına bağlı kılmasıdır. Menşevikler diyorlar ve açıkça da yazdılar devrim savaşını barış savaşına bağlayalım, yani rafa kaldıralım.

Oysa, yumuşama sağlamak, burjuvaziye barış konusunda çeşitli önerileri dayatmak vb. hep devrim savaşının yan ürünü olan reformlardır. Kapitalist ülkelerde devrim savaşı rafa kaldırıldığı zaman sosyalist ülkelerin çabaları desteksiz kalıyor.

Menşevikler sözde sosyalist ülkelerin barış siyasetini destekliyorlar ama özde köstekliyorlar. Devrimci savaşımı baltalayıp, sonra akıllarınca Türkiye'deki faşist rejimi barışçı bir rejim olmaya ikna ederek dünya barışına katkıda bulunmayı düşlüyorlar.

Akpınar, barış hareketinin derin ulusallığını ve burjuvazinin bu ulusallığa nasıl hiyanet ettiğini anlattıktan sonra, burjuvaziye, "tehdit"le karışık bir takım öneriler getiriyor.

Örneğin, "... kapitalist Türkiye'nin tek alternatifi sosyalist ülkelerle barış içinde yanyana yaşamak"mış. Yoksa sosyalist ülkeler "sınıf ayrımı gözetmeden herkesi öldüren nükleer silahlar"ıyla Türkiye'yi yok edebilirmiş. (s.27)

Menşevikler düpedüz anti-Sovyetizm yapıyorlar. Burjuvaziyi sosyalist ülkelerin nükleer silahlarıyla tehdit ediyorlar. Bunu yaparken silahların "işçi-kapitalist" ayrımı yapmadan öldüreceğini vurgulayarak işçileri burjuvaziyle birlik içinde "barış için savaş"a çağırıyorlar. Aşağılık bir ihanet söz konusudur. Bu

ihanet Ortadoğu konusunda daha açık yansıyor.

Sanki burjuvazi ülkenin gerçek çıkarlarını gözetme yeteneği taşıyormuş gibi, menşevikler, "ülkemizin Ortadoğu'ya saldırmaktan hiçbir çıkarı yok" diye akıl verip, "saldırırsanız iki sistem arasında çatışma çıkabilir" diye, yine Sovyetler Birliği'ni öne sürüyorlar. Sonra da yazıda savaş kışkırtıcısı çevrelerin yaydığı "iki süper güç ve karşısındakiler" görüşünü "eleştiriyorlar". Gerçekte bu tam da menşeviklerin ulaştıkları mantıksal sonuçtur. "İki süper gücün işçiyi de kapitalisti de öldüren sınıflarüstü silahlarına karşı ulus olarak, birlikte barış savaşımı".

Anti-emperyalist savaş mı sosyal-emperyalizm mi

Yürükoğlu'nun Çevik Kuvvetler konusundaki tutumu ibret vericiymiş! Tutum *İşçinin Sesi*'nin, kaynak verilen yazı Ayla Antepli yoldaşımızındır. İbret verici olan da menşeviklerdir.

Biz Çevik Kuvvetler konusuna uzun süre değinmeyip, kamuoyunda tepki belirmeye başlayınca, Evren Çevik Kuvvetler stratejisini reddedebilir demişiz. ABD'de bu konuda kuşku olduğunu belirtip, savaşımı engellemişiz! Bundan 15 gün sonra ise Ç.K. Merkez Komutanlığı kurulmuş.

Kamuoyunda tepki denen liberal köşe yazarlarının ağlaşmalarıdır. Bu arada Evren bile "ulusal bağımsızlık" nutukları atmıştır. Aynı zamanda ABD'de Çevik Kuvvetler'in iyi bir strateji olup olmadığı tartışılmaktadır. Bu durumda komüniste düşen görev, salt Çevik Kuvvetleri hedef alan bir "savaşım" değil, emperyalizmin tüm olası stratejilerini karşıya almak ve bu "savaşımı" verenleri sergilemektir. Biz bu görevi yerine getirdik.

ABD'de Çevik Kuvvetler stratejisi değiştirilseydi ve yerine başka bir strateji seçilseydi, Evren U-2'lerde olduğu gibi "ulusal kahraman", liberal yazarlar ise "ülke çıkarları uğrunda kahraman savaşçılar" olacaklardı. Menşevikler de "savaşım başarı kazandı" diye bağıracaklardı.

Menşevikler yığınlar pratikten bilinçlenir deyip, onlara tek bir doğru söz etmiyorlar. Ama pratiğe gelince de, yığınların bilincini bulandırır biçimde sahnelenmesi için ne gerekiyorsa onu yapıyorlar. Yığınların devrimci bilinci, Çevik Kuvvetlerin gelmemesi, gelmişse bir an önce defolup gitmesinin son çözümlemede tek güvencesidir. Bunu bulandırarak "savaşım" vermek burjuvaziye hizmettir.

Menşevizmin işlevi de budur. Akpınar, "Yürükoğlu, Türkiye emperyalizme jandarma yapılırken, cuntanın 'emperyalistleştiğini' öne sürmektedir" diyor. (s 30) Sonra bu "teoriye" saldırıyor. İç düşmanla dış düşman arasındaki bağı gizlediğini, halkı Amerika'nın dayatmalarına karşı silahsız bıraktığını iddia ediyor.

Bir kez biz cuntanın "emperyalistleştiğini" söylemiyoruz. Yazar buna çarpık yansıtabileceği bir alıntı bile bulamamış ki hiç kaynak vermiyor. Bizim dediğimiz finans kapitalin emperyalistleşme isteği ve cuntanın bu yönde siyaset izlemesidir.

İkincisi, menşeviklere göre bu "teori" halkı silahsız bıraktığına göre, ABD'nin dayatmalarına karşı silah Türkiye burjuvazisidir! Menşevikler bu "silahı" kuşanıp, ABD'ye karşı anti-emperyalist "savaş" çağrıyorlar. Böyle yaparak anti-emperyalist savaş değil, Türkiye burjuvazisinin emperyalistleşme özlemlerine destek vermiş oluyorlar. Onlar sosyal emperyalisttirler.

Bazı çarpıtmalar

Menşevik yazarın *İşçinin Sesi*'nden yaptığı alıntılardan birine kaynak olarak altı sayfa verilmiş. Altı sayfadan ise dört kelime alınmış:

> "Yürükoğlu sosyalist ülkelerin barış politikasını, onların 'geriliği', 'kısa erimli çıkarları' ile açıklamaya çalışmaktadır." *(İşçinin Sesi*, sayı: 233, s.13-18)" (s.29)

Bu iddia sosyalist ülkelerin geriliğini değil, gerçekten de menşevik kafanın geriliğini açıklıyor. Kaynak gösterilen sayfalarda, verdikleri alıntıyla ilgili yalnızca bir paragraf bulabildik ve bu da yine Yürükoğlu yoldaşımızın bir yazısından değil:

> "Sovyetler Birliği, uzun yıllardır emperyalist sistemin bol olanaklarıyla başa çıkmaya çalışıyor. Bu onun üzerine ağır bir basınç bindiriyor ve kısa erimli bazı çıkarlarını, dünya devriminin, dolayısıyla kendisinin de uzun erimli, temel çıkarlarının önüne koyma eğilimini güçlendiriyor. Bugün bir yandan devrim için savaşmak, öte yandan, yapıcı eleştiriyle SBKP'yi uyarmaya çalışmak, proletarya enternasyonalizminin, Sovyetler'e dostluğun aldığı zorunlu biçimidir.
>
> "... 26. Kongre'de SBKP, *Sovyetler Birliği'nin dış siyasetine ilişkin olarak*, doğru ya da yanlış 'herşey barış içindir' dedi diye size (menşeviklere—*İ.S.)* ne oluyor? Siz Sovyetler Birliği'nin dış siyasetini, Türkiye'nin içinde izlemek zorunda mısınız?" *(İşçinin Sesi*, sayı: 233, s.16)

Burada geçen "kısa erimli" sözcüğünün, Sovyetler Birliği'nin izlediği barış politikasını nasıl "açıkladığını" doğrusu biz anlamadık. Sovyetler Birliği'nin bazı kısa erimli çıkarlarını, o da üzerindeki ağır sorumluluktan kaynaklanarak, kendisinin temel çıkarlarının önüne koyma *eğiliminin* olduğu bir gerçektir. Bunu uyarmak da komünistlerin görevidir. Alıntıdan da anlaşılacağı gibi Sovyetler Birliği'nin, barış siyaseti değil, menşeviklerin, Sovyetler Birliği'nin dış siyasetini, Türkiye'nin iç siyaseti yapmaları eleştiriliyor. "Türkiye'de herşey barış için" diyen menşeviklerin partiyi nasıl likide ettikleri anlatılıyor.

Öte yandan, Akpınar'ın kaynak göstermediği 19. sayfada Ayla Antepli yoldaşımızın bir yazısı var ki, "kısa erimli" ve "gerilik" derken neyin kastedildiği asıl burada açılıyor.

Menşeviklerin Sovyetler Birliği'nin çıkarları bahanesiyle devrimci durumu yadsımaları örnek veriliyor ve bu tür çıkarlar uğruna temel çıkarın feda edilmesi eleştiriliyor. "Yaşayan sosyalizm, eğer göreceli olarak geri ülkelerde kurulmuşsa, nesnel olarak dünya devriminin ilerlemesine bağımlıdır" deniyor.

Eleştirilen yine Sovyetler'in barış siyaseti değil, menşeviklerin bu uğurda Türkiye devrimini feda etme anlayışlarıdır. Bu aynı zamanda ince bir anti-Sovyetizmdir. Ayla Antepli yoldaşımızın dediği gibi, "TKP'yi likide etmeye çalışan TKP 'resmi' yönetimi, yaşayan sosyalizmi de likide etmek istiyor."

Gazetemizde çeşitli yazılarda defalarca belirtildiği gibi, sorun Sovyetler Birliği'nin izlediği barış siyaseti değildir. Sorun, bir kez, bu siyasetin niteliğinin yanlış tanıtılması, buna çok fazla umut bağlanmasıdır. Bununla bağlı olarak ikincisi, bu siyasetin, kapitalist ülkeler komünist partilerince de aynen izlenmesidir.

Yumuşamanın sağlanabilmesi, kapitalist ülkelerde devrimci bir savaşımın yürümesiyle yakından bağlıdır. Yumuşamaya katkı bunun yan ürünü olur. Zaten yumuşamanın yarattığı olanaklardan yararlanmak da ancak devrim savaşı yürüterek olur.

Sovyetler Birliği'nin barış siyasetine destek olmanın yolu, onu kapitalist bir ülkede aynen yinelemek değil, devrim savaşıyla bağlayarak tamamlamaktır. Kapitalist devletler Sovyetler'le silah vb. pazarlığı için masaya oturdu mu, o ülkelerdeki işçi hareketi o ülke burjuvazisini sergilemeli, elini zayıflatmalıdır.

Bir yandan yığınların barış savaşına aktif katılırken, komünistler, kapitalizmin savaş kaynağı doğasını sergileyerek, demokratik bir barışın devrimle bağlı olduğunu kanıtlarlar. Bunda Sovyetler'in barış önerileri, görüşmelerde iki tarafın tutumları vb. hep çok yararlı somut sergileme malzemesidir ve *İşçinin Sesi* bu görevi de yerine getirmektedir:

> "... Sovyetler Birliği'nin ve son olarak da sosyalist ülkelerin bu konuda birbiri ardından yaptığı açıklama ve öneriler, tutarlı bir barış taarruzunun emperyalizme karşı nasıl büyük bir silah olduğunu gösterir niteliktedir.
>
> "... Sovyetler Birliği'nin önderliğinde girişilen bu barış taarruzunun, emperyalistler arası çelişkilerden yararlanmanın güzel bir örneği olduğunu göstermiştir." (S. Sakalı, *İşçinin Sesi*, sayı: 223-224, s.10)

ANAHTAR

Geçen sayımızda ilk ana bölümünü verdiğimiz RSDİP program taslağının son bölümlerini yayınlıyoruz. Böylece taslağın üç ana bölümü de tamamlanmış oluyor.

II
RSDİP program taslağından

İşçi sınıfını fiziksel ve moral kötüleşmeden kurtarmak ve kurtuluş için savaşım sürdürme yeteneğini geliştirmek için Parti şunları talep eder:

1. İşin sürekli olduğu durumlarda, bir saatin altına düşmeyecek bir yemek arasını da içermek koşuluyla bütün ücretli işçiler için sekiz saatlik işgünü. Tehlikeli ve sağlık için iyi olmayan endüstrilerde işgününün dört ile altı saat arasına düşürülmesi.

2. Ulusal ekonominin bütün dallarındaki kadın-erkek tüm ücretli işçilere, haftada 42 saatin altına düşmeyen, kesintisiz, yasalaştırılmış dinlenme süresi.

3. Fazla mesainin tümden yasaklanması.

4. İşçi örgütlerince onaylanan teknik nedenler gereği mutlak olarak zorunlu olduğu durumlar dışında — ki o da dört saati geçmemek kaydıyla — gece işinin (akşam 8 ile sabah 6 arası) ulusal ekonominin bütün dallarında yasaklanması.

5. Okul çağındaki (16'nın altında) çocukların çalıştırılmasının yasaklanması, ergenlik çağındakilerin işgününün dört saatle sınırlandırılması ve sağlık için iyi olmayan endüstrilerde ve madenlerde çalıştırılmasının yasaklanması.

6. Kadın sağlığını zedeleyici bütün endüstri dallarında kadın emeğinin yasaklanması, kadınlar için gece işinin yasaklanması, kadınların kazançlarından kaybetmemek ve bedelsiz ilaç ve tıbbi yardım almak koşuluyla, doğumdan önce ve sonra 8'er haftalık süre için işten serbest bırakılmaları.

7. Kadınların çalıştırıldığı bütün fabrikalarda ve öteki kuruluşlarda, bebekler ve küçük çocuklar için kreşlerin kurulması ve emziren analar için odalar sağlanması, emziren analara, üç saati geçmeyen aralıklarla, yarım saatin altına düşmeyen teneffüs alma izni, böyle anaların analık tazminatı almaları ve işgünlerinin 6 saate düşürülmesi.

8. İşçilerin tam sosyal sigortası:

a) Ücretli emeğin her türü için.

b) Hastalık, yaralanma, sakatlık, yaşlılık, iş hastalıkları, doğum, dul kalma, yetimlik ve ayrıca işsizlik vb. gibi her çeşit yetersizlik için.

c) Bütün sigorta kurumlarının tamamen sigortalıların kendileri tarafından yönetilmesi.

d) Sigorta bedellerinin kapitalistler tarafından karşılanması.

e) Yönetici organları işçilerce seçilen, öz-yönetimsel hastalık tazminatı örgütlerinin denetimi altında bedelsiz ilaç ve tıbbi yardım.

9. İşçi örgütleri tarafından seçilen, ücretli işçi ve aynı zamanda hizmetçi çalıştıran tüm kuruluşları kapsayan iş müfettişliklerinin oluşturulması, kadın işçilerin çalıştığı kuruluşlara kadın müfettişlerin atanması.

10. Ücretli işçi çalıştıran tüm kuruluşlarda sağlığa uygun koşullar geliştirmek ve işçilerin yaşam ve sağlıklarını korumak için temizlik yasalarının geçirilmesi, sağlığa uygunluk sorunlarının işçi örgütleri tarafından seçilen temizlik müfettişlerince ele alınması.

11. Konut yasalarının geçirilmesi ve kullanılan konutların temizlik teftişini gerçekleştirmek için işçi örgütleri tarafından seçilen bir konut müfettişliğinin kurulması. Ama unutulmamalıdır ki, konut sorunu ancak toprak üzerindeki özel mülkiyetin kaldırılması ve ucuz ve sağlığa uygun konutların yapımıyla çözülebilir.

12. Ulusal ekonominin bütün dallarında iş mahkemelerinin kurulması.

13. İş-bulma hizmetlerinin düzgün örgütlenmesi için iş ve işçi bulma kurumlarının kurulması.

Köylünün boynunda ağır bir boyunduruk olan serflik kalıntılarını ortadan kaldırmak ve kırda sınıf savaşının serbestçe gelişmesini sağlamak için Rus Sosyal Demokrat İşçi Partisi şunları talep eder:

1. Rusya'daki tüm malikane topraklarına (ve aynı zamanda krallık topraklarına, kilise topraklarına vb.) hemen ve tümden el konması için bütün gücüyle savaşır.

2. Bütün toprakların Köylü Temsilcileri Sovyetleri'nde ya da gerçekten demokratik biçimde ve toprak sahiplerinden ve bürokratlardan tamamen bağımsız olarak seçilmiş öteki yerel öz-yönetim organlarında örgütlenmiş köylülüğe devredilmesini savunur.

3. Ülkedeki bütün toprakların ulusallaştırılmasını talep eder, ulusallaştırma bütün mülkiyet haklarının devlette toplanması, bütün kullanım haklarının ise yerel demokratik kuruluşlarda toplanması anlamına gelir.

4. Rusya'nın çeşitli bölgelerinde, toprak sahiplerinin hayvancılık ve tarım araçlarını, bunların, toprağın işletilmesinde toplumsal olarak düzenlenmiş kullanımı amacıyla, köylü komitelerinde örgütlenmiş köylülere vermekte olan köylü komitelerinin girişimlerini teşvik eder.

5. Kır proletaryasına ve yarı-proleterlere şunu tavsiye eder ki, tarım uzmanlarının önerileri ışığında ve en iyi teknik gereçlerin yardımıyla, Tarım İşçileri Temsilcileri Sovyetleri tarafından kollektif bir biçimde yönlendirilmek üzere tüm toprak beyliklerini geniş model çiftliklere dönüştürmeye çalışsınlar.

Bunun da ötesinde, Parti her türlü koşullar altında ve demokratik toprak reformunun koşulları ne olursa olsun, hiç yalpalamadan kırsal proletaryanın bağımsız sınıf örgütlenmesi için çalışacak, kırsal proletaryaya kendisi ile köy burjuvazisi arasında varolan uzlaşmaz çelişkiyi anlatacak, meta üretimi varoldukça hiçbir zaman yığınların yoksulluğunu kaldıramayacak olan küçük çiftlikçilik sisteminin sahte çekiciliğine karşı onu uyaracak ve son olarak, yoksulluğu ve sömürüyü ortadan kaldırmanın tek yolunun eksiksiz bir sosyalist devrim olduğu gerekliliğini vurgulayacaktır.

Avrupa'da dolaşan mantar bulutu

Seyit Havran

Amerika, Avrupa'ya orta menzilli nükleer başlıklı füzelerini yerleştirmeye başladı. Yıl sonuna dek Almanya'ya 9 Pershing II, İtalya ve İngiltere'ye 16'şardan 32 Cruise füzesi yerleşmiş olacak. Dört yıl içinde bunlar 108 Pershing II ve 464 Cruise füzesine tamamlanacak. Pershing II'lerin tümü Almanya'ya, Cruise'lar Almanya, İtalya, İngiltere, Hollanda ve Belçika'ya yerleştirilecek.

Sovyetler bu silahların indiriminin görüşüldüğü Cenevre görüşmelerinden çekildi ve karşı önlemlerini açıkladı.

Hassas denge

Amerika, dengeyi Sovyetler'in bozduğunu söylüyor. 1970'lerin ikinci yarısında Avrupa topraklarına yerleştirdiği 243 SS-20 füzesiyle, orta menzilli silahlarda tekel kurduğunu iddia ediyor. Amerika utanmazca bir yalan söylüyor.

Avrupa'da nükleer silahlanmanın tüm tarihçesi Amerika'nın yalanını da, dengeyi kimin bozduğunu da sergiliyor.

İkinci Dünya Savaşı'ndan hemen sonra, Sovyetler'in henüz nükleer silahı yokken, ABD'nin Avrupa'da atom bombası taşıyan 90 tane B-29 bombardıman uçağı vardı.

1954-58 arasında yine Amerika, Matador, Mace, Thor ve Jupiter füzelerini, Almanya ve İngiltere'ye nükleer yetenekli uçak filolarını üslendirdi.

Sovyetler bu arada kendileri atom bombasını geliştirdiler. Ancak 1950'lerin sonlarına kadar Amerikan füzelerine karşılık Sovyetler'in yalnız atom bombası taşıyan uçakları vardı. Bu eşitsizliği gidermek üzere Sovyetler Birliği 1959-1961 arasında SS-4 ve SS-5 füzelerini yerleştirdi.

Yine dengeyi bozan Batı oldu. Fransa ve İngiltere "bağımsız" nükleer güç geliştirdiler. Özellikle denizaltılardan atılan güçlü sistemlere kavuştular. İşte Sovyetler SS-20 füzelerini, kendilerine yönelen bu tehlikeyi dengelemek için geliştirdiler.

SS-20'lerin dengeyi bozduğu iddiasını üç nokta güzel yalanlıyor.

Birincisi, Amerika Pershing II ve Cruise füzelerini SS-20'leri dengelemek için geliştirdiğini söylüyor. Oysa bu füzelerin geliştirilmeye karar verildiği 1975'de Sovyetler'in işlerlikte SS-20'si yoktu!

İkincisi 1975'de SS-20'ler ortalıkta yokken Avrupa'daki toplam Sovyet füze sayısı bugünkünden *daha fazlaydı.* Ve o zamanlar kimse eşitsizlikten sözetmiyordu!

Üçüncüsü, 1970'lerin sonlarındaki NATO belgeleri bile, SS-20'lerin, eskiyen SS-4 ve SS-5 füzelerinin yerine geçirilmekte olduğunu, bunun Amerikan, Fransız ve İngiliz sistemlerini dengeleyen bir modernizasyon olduğunu kabul etmektedir.

Örneğin Britanya'nın ünlü Stratejik Araştırmalar Enstitüsü'nün 1979'da yayınladığı *Askersel Denge 1979-80* değerlendirmesi, SS-5'leri sökerlerse, Sovyetler'in dengeyi bozmadan 260'a dek SS-20 yerleştirebileceğini söylüyor. Bugün Avrupa'daki SS-20 sayısı bu rakamın da altındadır. (Üstelik Sovyetler bunu bile yarı yarıya indirmeyi önermiştir.) SS-5'ler tümüyle sökülüp atılmıştır, SS-4'lerin sökülüp atılması sürecinin ise iki yıl içinde tamamlanması beklenmektedir.

O zaman "eşitsizlik", "dengesizlik" diye bağırıp çağırmanın mantığı nerededir?

"İki raylı siyaset" mi, iki yüzlü siyaset mi?

Açıktır ki bu işin mantığı, ne pahasına olursa olsun Avrupa'ya yeni Amerikan füzelerini yerleştirmek, dengeyi bozarak *üstünlük* sağlamak mantığıdır. Ne var ki bugünkü güçler dengesi içinde, bu ancak Amerika ve özellikle Avrupa hükümetlerini, kendi ve dünya kamuoyları önünde güç durumda bırakmadan gerçekleştirilebilirdi. "Sovyetler dengeyi bozdu" masalı bunu sağlamaya yönelik kaba bir propaganda yalanıydı. Aynı siyasetin ikinci yönü, görüşme yanlısıymış gibi gözükmekti.

Yukarıda sözünü ettiğimiz Stratejik Araştırmalar Enstitüsü bröşürü yayınlandıktan kısa bir süre sonra, Aralık 1979'da NATO'nun ünlü "iki-raylı siyaset" kararı çıktı. Buna göre, bir yandan yeni füzelerin 1983'de yerleştirilmesi öngörülüyor, öte yandan Sovyetler'le görüşme masasına oturuluyordu.

1980'den bu yana Amerika'nın görüşmeler konusundaki tutumu, bu siyasetin iki raylı değil, iki yüzlü olduğunu göstermiştir. Daha görüşmelerin örgütlenmesi konusundaki Amerikan tutumları bunun somut örneğidir.

Avrupa'da orta menzilli nükleer silahların indirimi konusunda görüşmeler, Sovyetler'in girişimiyle Carter'ın başkanlığı sırasında başlamıştı. 1981'de Reagan başa geldiğinde görüşmeler kesilmişti.

Aylar geçti. Mayıs ayı gelip dayandı. Daha bu tarihte Amerikan Savunma Bakanı Weinberger, Reagan'ın başlattığı dev silahlanma projesi iyice ilerleyene ve Sovyetler "derin indirimlere hazır olduklarını gösterene" dek, *hiç* görüşme yapılmamasını savunuyordu. Weinberger'in yardımcısı Perle, görüşmelerin başlatılmasını NATO "çalışma programının" tamamlanmasına bağımlı kılıyordu.

Amerikan Dışişleri Bakanı Haig bile buna dayanamadı, bunun bir "oyalama taktiği" olduğunu kendi ağzıyla söylemek zorunda kaldı.

Sonunda Reagan yönetimi görüşmelerin 1981 sonunda başlamasına "razı oldu". Ama görüşmelerde hiç sonuç alınmaması için elinden geleni yapacağını hemen gösterdi: Amerikan tarafını görüşmelerde temsil edecek kişi konusunda dışişlerinin adayı Paul Nitze'ydi. Weinberger'in yardımcısı Perle, Nitze'ye "anlaşmaya varmak için anlaşma hedefleyebilecek kaşarlı bir sorun çözücüsü" olduğu gerekçesiyle karşı çıktı! Haig'in silah indirimi konusundaki bir numaralı yetkilisi Burt ise görüşmeleri şöyle bir pişkinlikle niteliyordu: "Bu görüşmelerin amacı maksimum siyasal avantaj sağlamaktır. Burada bizim uğraşımız silahlanma kontrolu falan değil, bağlaşıklarımızı idare etmektir."

Görüşmeler Kasım 1981'de nihayet başlayınca Amerikan yönetiminin tutumu o denli gayri ciddileşmişti ki, kendi görüşmecileri Nitze bile patladı, "beni yardakçı yerine koyuyorlar, bu koşullarda çalışamam" dedi. Perle'yi "sahte sorunlar yaratmak, görüşmeleri torpillemeye çalışmak"la suçladı. Bunları söyleyen Cenevre'deki resmi Amerikan görüşmecisidir!

"Sıfır seçeneği" seçenek bile değildir!

Gerçekten de başından sonuna dek Amerika'nın görüşmelerdeki önerileri gayri ciddiliğin örneğidir. Şimdi bunları, Sovyet önerileriyle karşılaştıralım:

Daha 1980'de Sovyetler karşılıklı bir "moratoryum", yani "dondurum" önerdi. İki taraf da indirim görüşmeleri sürerken Avrupa kıtasına yeni silah yerleştirmeyecekti. Amerikalılar bunu açıktan reddettiği halde, Sovyetler tek yönlü bir moratoryum ilan ederek gerçek bir iyi niyet gösterisinde bulundular.

1981'de görüşmeler başlarken Sovyetler, Avrupa kıtasındaki *tüm* orta menzilli silahların kaldırılıp atılmasını önerdi. Bu öneri de 2 yıldır derin bir sessizlikle yanıtlandı.

Amerika'nın görüşme masasına getirdiği ilk öneri Reagan'ın ünlü "Sıfır Seçeneği" oldu. Buna göre Sovyetler bütün SS-20'lerini sökerlerse, Amerika 572 yeni Cruise ve Pershing II füzesini yerleştirmekten vazgeçecekti. İki taraf da sözümona "sıfırlanmış"

olacaktı.

Bu öneri karşısında Sovyetler ve biraz mantığı olan herkes ayaklandı. Çünkü bu öneri doğrudan Sovyetler'e yöneltilmiş sözümona "bağımsız" Fransız ve İngiliz sistemlerini yok sayıyordu. Pratikte bu, Sovyetler'in *tek taraflı silahsızlanması* anlamına geliyordu.

Sovyetler ise herhangi bir anlaşmanın temeli olarak dört temel nokta dayatıyordu.

1. Fransız ve İngiliz sistemlerinin de hesaba katılması.
2. Yeni Amerikan silahlarının Avrupa'ya hiçbir biçimde yerleştirilmemesi.
3. Nükleer silahların toplamı sayılırken yalnız füzelerin değil, bölgedeki nükleer silah taşıyabilecek uçakların da hesaba katılması. (Amerika uçakların sayılmasına karşıydı.)
4. Yine silah toplamlarında yalnız Avrupa kıtasındaki silahların sayılması. Oysa Amerikalılar iyice mantıksız bir biçimde Sovyetler'in Asya'daki SS-20'lerini de hesaba katıyordu.

Bu dört nokta temelinde Sovyetler Aralık 1982'de gerçekten yapıcı bir öneriyle geldi: İki tarafın toplam 300 nükleer aracı (füze artı uçak) olabilecekti. Fransa ve İngiltere'nin 162 füzesine karşılık Sovyetler de SS-20'lerini 162'ye indirmeyi kabul ediyordu. Geri kalan araç sayısı nükleer yetenekli uçaklarla, 300'e tamamlanacaktı. Böylece varolan denge, hem de bugünkünden çok daha alt bir düzeyde korunmuş olacaktı.

SS-20'lerin 3'er başlığa sahip olduğunu dikkate alarak, Sovyetler bu öneriyi daha da geliştirdi: Fransız ve İngiliz füzelerindeki başlıklarla Sovyet füzelerinin başlıklarını her aşamada eşit tutmayı kabul ettiler.

Amerika bu öneri karşısında "Sıfır Seçeneği"ne daha sıkı yapıştı.

Bu arada takvimi biraz geri döndürerek Cenevre görüşmelerinin ilginç bir olayına göz atalım. Temmuz 1982'de, Washington'un gayri ciddi tutumu karşısında artık utanmaya başlayan Nitze, bir paket formüle etti. Bu pakete göre, iki tarafın da Avrupa'da toplam 75'er füze *fırlatıcısı* olabilecekti. Böylece 3 başlıklı SS-20'lerle Sovyetler'in 225 nükleer başlığı, fırlatıcı başına 4'er Cruise füzesiyle Nato'nun 300 başlığı olacaktı. NATO'nun daha çok başlık sayısı olacaktı, ama buna karşın Cruise'ler SS-20'lerden daha yavaştı. Ayrıca Amerika Pershing II'den tümüyle vazgeçecekti.

Washington "böyle bir öneri yapmaya yetkisi yoktu" diyerek Nitze'nin paketini kendisi reddetti. Ardından Sovyetler de reddetti.

Sovyetler Birliği'nin ardarda yapıcı *ödünlerle* gelmesi, Amerika'yı köşeye sıkıştırdı. Dünyanın gözünde, görüşmeleri çıkmaza sokan, dayatmacı olarak görülmeye başlandı.

Bunun üzerine Reagan büyük bir "esneklik" gösterisiyle Mart 1983'de yeni bir öneriyle geldi.

"Ara Öneri" diye isimlendirilen bu plana göre iki tarafın toplam 300'er nükleer *başlığı* olabilecekti. Yani Sovyetlerin *ülke çapında* (Asya dahil) 100 SS-20'si, NATO'nun ise 300 Cruise ve Pershing II füzesi olacaktı. (İngiliz ve Fransız sistemlerine ek olarak.) Sovyetler bu yüzsüzce öneriyi haklı olarak çöpe atıverdiler.

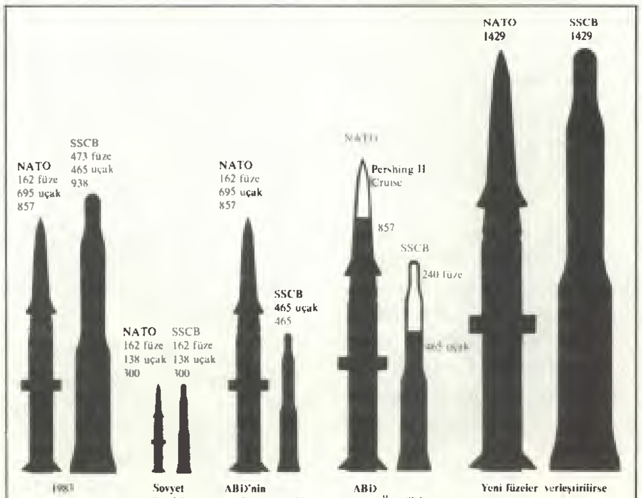
27 Ağustos 1983'de Sovyetler tekrar önemli bir öneri getirdiler. SS-20'lerini 243'den 162'ye indirmeyi zaten kabul etmişlerdi. Şimdi de söktükleri bu füzeleri Asya'ya yerleştirmeden tümüyle yok etmeyi kabul ediyorlardı. Amerika iyice sıkıştı. Yaz ilerledikçe Avrupa'da dev barış gösterileri yapılmaya başlandı.

Reagan tekrar bir "esneklik" gösterisinde bulundu. "Ara Öneri"sinin bir başka biçimi olan bu yeni öneride sözümona üç ödün veriyordu: Asya'daki SS-20'leri hesaba katmaktan vazgeçerek, görüşülen silahları Avrupa kıtasıyla sınırlamayı kabul, ilk kez uçaklar konusunda da indirimleri görüşmeyi kabul, yerleştirilecek Cruise ve Pershing'lerin sayısında esneklik.

İlk iki ödün, zaten reddedilmesi mantığa sığmayan noktaları kapsıyordu. Ama asıl önemli noktalarda, yani silahların hiç yerleştirilmemesi ve Fransız ve İngiliz sistemlerinin hesaba katılması konusunda yine birşey yoktu.

	Toplam nükleer silah	Füze	Nükleer yetenekli uçak	Nükleer yetenekli denizaltı
NATO (ABD, Fransa, İngiltere)	857 araç 1842 başlık Yeni Cruise ve Pershing II füzelerle 1429 araç 2414 başlık	18 S-3 (Fransa) 108 Pershing II 464 Cruise	651 ABD 44 Fransa	80_5 Fransa 64_4 İngiltere
SSCB	938 araç 1909 başlık	243 SS-20 232 SS-4	465	18_6

AVRUPA'DA NÜKLEER GÜÇ DENGESİ

CENEVRE GÖRÜŞMELERİNDE AMERİKAN VE SOVYET ÖNERİLERİ

Buna karşılık 26 Ekim'de Andropof yoldaş, son bir öneri ve son bir uyarı yaptı. Avrupa'daki SS-20'lerin sayısını 162'ye de değil, *140*'a indirmeyi, Asya'daki SS-20'lerin sayısını dondurmayı, nükleer yetenekli uçakların kapsamları konusunda esneklik göstermeyi ve geri kalan SS-4'lerin 1984-85'e kadar tümüyle sökülüp atılmasını kabul etti. Ama yeni Amerikan füzeleri yerleştirilirse, Sovyetler'in Cenevre görüşmelerinden çekileceğini ve durumu dengelemek için kendilerinin de yeni füzeler yerleştireceğini açıkladı.

Kasım'ın son haftasında yığınsal protestolar arasında ilk Cruise'lar Avrupa'ya gelmeye başladı. Alman parlamentosu kendi halkının açık istemlerinin tersine Pershing II ve Cruise'ların yerleştirilmesini onayladı.

Sovyetler sözlerini tuttular. Cenevre görüşmelerini terkettiler ve yeni silahların yerleştirilmesine başladılar.

Sorumlusu Amerika'dır

Yukarıda kısaca çizdiğimiz tarihçeden ve görüşmelerdeki tutumlardan da açıkça anlaşıldığı gibi, varılan bu durumun tek sorumlusu Amerika'dır. Görüşmelerin her adımında gerçek bir anlaşma olamaması için ABD elinden geleni yapmıştır, olmayacak şeyleri istemiştir.

Bunun ne anlama geldiğini bazı Amerikan silahlanma uzmanları bile söylüyor. Miami Üniversitesi Sovyet ve Stratejik Araştırmalar Bölümü'nün başı Dr. Jacobsen, SS-20'lerin sayısını 1970'lerde NATO'nun olağan gördüğü sayının bile çok altına indirilmesini kabul eden Sovyet ödünlerine dikkati çekerek şöyle diyor: "Hiçbir Sovyet hükümeti bundan fazlasını vermeyi de artık göze alamaz. Batı'nın bu fırsattan yararlanmaması, bize uzatılan bu eli sıkmaması, silahlanmayı kontrol etme gibi lafların ancak hain bir aldatmaca olduğunu sergiler..." *(Guar-*

(Devamı 16. sayfada)

(Baştarafı 15. sayfada)
dian Weekly, 27.11.1983)

Ekleyecek birşey yok herhalde.

Kalıcı barış ve silahsızlanma için devrim

Şimdi kısaca Cruise ve Pershing II'lerin yerleştirilmesinin sonuçlarına bakalım.

Birincisi, bunların yerleştirilmesi kapıyı aralamıştır. Avrupa topraklarında iki yeni silah sisteminin tırmandırılmasına yolu açmıştır.

İkincisi, bunlar yalnız Avrupa'da nükleer dengeyi bozmakla kalmamış, dünya çapındaki *stratejik dengeyi* de bozmuştur. Cruise ve Pershing I, Sovyetler Birliği açısından stratejik silahlardır. Sovyetler SS-20'lerle Amerika'yı vuramamaktadır.

Üçüncüsü, Amerika'nın savunmasını "Avrupalaştırma" sını sağlamıştır. ABD'nin *Avrupa'da* "sınırlı bir nükleer savaş" verebilmesinin yolunu döşemiştir. (Tabii böyle bir savaş Avrupa'yla sınırlı kalmaz, tüm dünyaya yayılacaktır.) Avrupa'nın üstünde mantar biçimli bir bulut dolaşmaktadır.

Son bir noktaya dikkat çekelim. Yeni Amerikan füzelerinin yerleştirilmeye başlanması yalnızca yukarıda saydığımız nedenlerle tehlikeli bir girişim olmakla kalmıyor. Aynı zamanda gerçekten antidemokratik, halkların iradesine karşı bir girişimdir.

Bu füzeler açısından en kritik ülke olan Almanya'da halkın yüzde 70'inin, bunların yerleştirilmesine karşı olduğunu burjuva gözlemciler bile söylüyor. Yığınsal karşı çıkış karşısında Batı Almanya tarihinde ilk kez Sosyal Demokrat Parti de anti-nükleer bir tutuma bürünmüştür.

Bütün bunlar Amerika'nın oyunlarını bozmada son derece önemli bir potansiyelin varolduğunu göstermektedir.

Dünya komünist hareketinin, bu arada Türkiye komünistlerinin de görevi, emperyalist oyunları ve niyetleri sergilerken, bu potansiyeli devrim kanalına akıtarak, nükleer füzelerin altından şu halıyı çekmektir.

Türkiye yin ön mli bir dönüm noktasında

6 Kasım'da "demokrasiye dönüyoruz" palavralarıyla, cuntacı generallerin kabul sınırları içinde, burjuva muhalefetin son anda geçersiz oy kullanmaktan vaz geçtiği seçimler yapıldı.

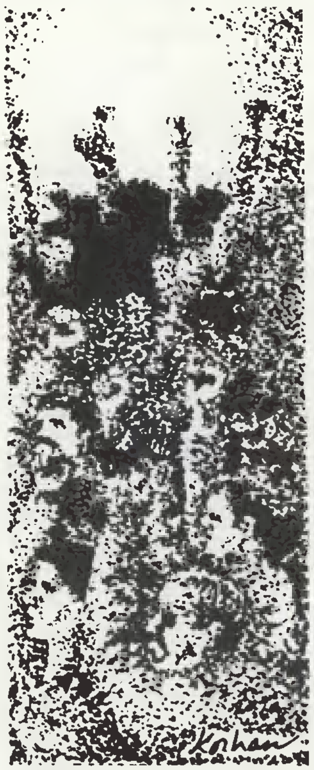
Cunta seçimlerde, halkımıza MDP, HP, Ana.P'yi seçme "olanaklarını" tanıdı. Evren seçim öncesi bir televizyon konuşması yaptı ve halkımıza tehditler de savurarak, bu "geniş" olanaklar arasından MDP'yi seçmelerini "istedi".

Cunta sözcüsü Evren'in televizyonda yaptığı konuşma Türkiye devrimci hareketinin önemli dersler çıkarması gereken bir konuşmadır. Konuşmanın bu aktaracağım bölümü de göstermektedir ki seçimlerde üç partiden hangisi iktidar olursa olsun, programına koyması gereken baş madde yeni devrimci durumu uyanmadan bastırmak olmalıdır ve savaş verilmesi gereken ana odak devrimci harekettir.

"Bu sahada daha yapılacak işler vardır. Bu konu hiçbir zaman ihmale gelmeyeceği gibi, taviz vermeye de gelmez. Eğer mevcut partiler birkaç oy toplama pahasına evvelce olduğu gibi tavizler vermeye başlarlarsa, bu baygın yatan canavarın yeniden dişlerini göstereceğinden hiç şüphemiz olmasın... hangi görüşü benimserse benimsesinler, mevcut siyasi partilerin işaret ettiğim bu nokta üzerinde çok büyük bir hassasiyetle durmaları gerekir. Bu konuda basınımıza da büyük görevler düşmektedir. Türkiye'yi 12 Eylül'den evvelki duruma düşürenlerle mücadele toptan olursa, bütün müesseseler bunun karşısına dikilirse, mücadele etkili olur." (*Tercüman*. 8 Kasım 1983)

Evren, canavar baygın, öyleyse, devrimci çalışma yapabilecek en geniş kesimleri hapishanelere tıkmak ve içeridekileri de çeşitli nedenlerle (delil yetersizliği vb.) dışarı salıvermemek gerekir diyor ve hakimlere şöyle sesleniyor.

"Hakimlerimizin de katı hukuk kurulları arasında sıkışıp kalmamaları, herşeyden evvel toplumun yararı, toplumun huzuru, milletin varolması gözönünde bulundurulmalıdır. Bugün yakalanan anarşist ve teröristlerden birçoklarının 12 Eylül'den evvel ve sonra salıverilmiş veya kısa süreli hapis cezalarını tamamlamış olanlar arasından çıktıklarını belirtmekte fayda görüyorum."

Evren aynı konuşmada burjuva demokrasisi isteyenlere de atıfta bulunuyor ve şöyle söylüyor:

"Bir kişinin hür olması kadar güzel birşey olamaz. Ancak, unutulmamalıdır ki, hudutsuz hürriyet zamanla hürriyetsizliklerin doğmasına sebep olmuştur.

"12 Eylül'den evvel Türkiye'de hürriyet yok muydu? Fazlasıyla vardı. Fakat memleketi felakete sürüklemek isteyenler mevcut hürriyetleri hiçbir zaman kifayetli bulmamış, her fırsatta hürriyetsizlikten, hak ve adaletten bahseder olmuşlardır."

Evren'in sözleri açık: 12 Eylül öncesi güdük demokrasiyi bile çok görüyor, bizim verebileceğimiz demokrasi yoktur, zaten demokrasi iyi birşey değildir demeye getiriyor ve bu sınırlar içerisinde tanınan "haklar" temelinde hareket istiyor.

Evren'in konuşmasından çıkarmamız gereken dersler gerçekten önemlidir. Konuşmanın ardından yapılan seçimlerde sandıktan Özal çıktı. Bunun çeşitli nedenleri vardır. Bunlara girmeyeceğiz. Önemli olan, burjuvazinin kendi rakamlarından bile şu gerçek yansıyor: Düzeni yerle bir edecek potansiyel vardır. Üstelik unutulmaması gereken birşey daha var: Özal 24 Ocak kararlarının mimarıdır.

Özal, iktidarı resmen devraldıktan sonra, uygulamalarından ötürü burjuvazi arasındaki çelişkiler artacaktır. Girilen yeni dönemde, bir sürü sınırlamalar konduğu halde, yeni dernekler kurulacaktır. Kurulan parti derneklerine devrimci güçler mutlaka girecek ve çalışma yapacaklardır. Tabii bu çalışmalar günümüz koşullarına uygun, illegalitenin önem taşıdığı çalışma biçimleri olacaktır. Yeni dönemde kiracılar derneği, tüketicileri koruma birliği vb. gibi dernekler kurulmalı, legal olanaklar zorlanmalıdır. Bu gibi sorunlardan yola çıkıp çok şeyler başarılabilir.

Faşizm, girilen yeni dönemle birlikte risklerinin arttığını görüyor, saldırıları arttıracaktır. Buna karşılık bugün Türkiye'de hoşnutsuz kesim oldukça fazladır. Emekçiler yeni dönemin kendileri için ağır ekonomik baskılar getireceğini görüp, buna karşı önlemler almaya hazırlanırken, devrimci durum koşullarında devrim hareketiyle bütünleşmiş önemli bir kesim de devrimci bir programla onlara gidecek partiyi arıyorlar.

Türkiye'de önemli bir kesimin program aradığı bu dönemde partimiz program tartışıyor. Programımızı, hep birlikte tartışıp, siyasal baskının artacağı günlere yetiştirmek hepimizin görevidir. Elimizi çabuk tutalım yoldaşlar.

Mete Güvensel,
Mannheim

PARTİ TARİHİNDEN SAYFALAR - TKP II. PROGRAMI

V

Türkiye Komünist Fırkası Faaliyet Programı

46.— Amele ve köylü diktatorluğu, öldürücü darbelerini ilk önce en tehlikeli düşmanlarına, imperyalistlerin ve yari-derebeyi murtecilerin kafalarına indirir; o ecnebî malî sermayenin malı olan büyük işletmeleri (deniz ve kara nakliyatını, liman ve rıhtım şirketlerini, madenleri, sınaî müessiseleri, umumî hidemata müteallik işletmeleri, bankaları, v.s.) ve büyük emlak ve erazî sahiplerinin ve evkafın malı olan çiftlikleri ve malikâneleri (demirbaş eşyası makineleri, hayvanları ile birlikte) tazminatsız müsadere eder ve millileştirir, duyunu umumiyeyi ilga eder ve ilah...

47.— Millî burjuvazinin A.K.H. nin programının tehakkuk ettirilmesine karşı her mukavemeti ve millî sanayideki her sabotaj teşebbüsü, ona ait olan işletmelerin de musaderesini ve millileştirilmesini icap ettirecektir. Her halde A.K.H. büyük işletmeler üzerinde amele kontrolu tesis eder ve bu kontrolu fabrika ve imalathane komitaları vasıtası ile tehakkuk ettirir.

48.— Millileştirilen veya esasen Devlete ve belediyelere ait olan tekmil işletmeler, inkilâbi esaslar dahilinde yeniden kurulmak ve amele sendikalarının iştirakile idare olunmak üzere sovyetlere devrolunur.. Müsadere edilen zırai malikâneler ve erazî köy sovyetlerninin emri altına konulur.

49.— Eski idare zamanında da Devlete ait olan topraklar, çiftlikler, ormanlar, sular ve madenler de sovyetlere devrolunur ve onlar tarafından işletilir.

50.— Zıraat bankası bütün menabiini ve kredi imkânlarını münhasiren yoksul ve ortahalli köylülere tahsis etmeğe mecburdur. Bu bankanın himayesi altında geniş bir itibar kooperatifleri şebekesi köylülüğü murabahacıların istismarından korumak vazifesi ile mükellef olacaktır. A.K.H. köylülerin, murabahacılara olan eski borçlarını ilga, yoksul köylüleri tekmil vergilerden istisna eder. Bizzat kendi tecrübeleri ile köylülüğün ana kütleleri dagnık küçük işletmelerin sefaletlerine nihayet veremeyecegine kanaat getirdikleri nispette, T.K.P. kollektif (iştirakî) işletmeler yaratılması lehindeki hareketi genişletmeğe matuf olan fealiyetini inkişaf ettirir. A.K. H. her vasıta ile, köylü işletmelerinin tekmil kollektifleştirme ve kooperatifleştirme şekillerini teşvik ve himaye eder. T.K.P. köylülüğün geniş kütlelerini seferber eder ve onları kooperatif hareketine ve kooperatiflerin idare çihazlarına çeker.

51.— Millileştirilmiş ecnebî bankaları, ve bilhassa Osmanlı bankası A.K.H. ne teslim olunur, ve harici ticaret Devlet inhisarı altına konulur.

52.— İstihlâk kooperatifleri her vasıta ile teşvik edilir T.K.P. emekçi kütlelerin, kooperatiflerin kuruluşuna ve idaresine feal bir tarzda iştirâklerini temin eder.

53.— İş hukuk ve menafii azamî derecede himays olunur T.K.P.S.S.C.I. işicilerinin mazhar oldukları bütün menafiden Türk işçilerini de istifade ettirmeğe gayret edecektir.

54.— Başlıca sınaî şehirlerdeki saraylar, büyük emlâk ve erazî sahiplerinin köşk ve konakları, apartıman ve akarlari, hoteller büyük magaza ve depolar tazminatsız müsadere ediliri ve mahallî sovyetlere devrü teslim, ve sovyetler tarafindan idare olunur. Bu ebniyenin müzelere, devlet devairine, mekteplere tahvil olunanlardan geriye kalanları, işçilerin iskânına tahsis edilmek üzere amele cemiyetlerinin emrine verilirler.

55.— A.K.H. kesif halk kütleleri halinde yaşayan millî ekalliyetlere (kürtler, lâzlar) mukadderatlerini serbestçe tayin etmek ve arzu ederlerse Devletten ayrılmak hakkını bahşeder. Millî ekalliyetlere mensup kommunistler, milletdaşları arasında işçilerin beynelmilel tesanüdü lehinde propaganda yapmak, kendilerini maddi ve hususi menfaatlar mukabilinde kısmen halk fırkasına, kısmen imperyalistlere satan varlıklı hakim sınıflarının nasıl emekçi kütlelerine imperyalism boyunduruğunu geçirmeğe uğraştıklarını anlatmak suretile, millî ekalliyetlere mensup işçiler ve köylülerle türk işçi ve köylülerinin kardaşçe ittihadı lehinde mücadelede bulunmak mecburiyetindedirler. Ayni zamanda, bir sovyet cümhuriyeti şeklinde teşekkül eden Türkiye amele ve köylü hükûmeti, imperyalisme ve derebeylerine karşi elbirliğile mücadele için, mazlum millî ekalliyetlerin emekçi kütleleri ile sovyet cümhuriyetleri federasyonu şeklinde bir ittifak akdina matuf bir siyaset takip eder.

56.— T.K.P. her türlü müteasıp milliyetperverlik (şovinizm) ve millî münaferet bakiyyelerine karşı, ve emekçi halkin tam bir itilaf dahilinde yaşamalarına engel olan batıl itikatlere karşı mücadele eder.

57.— A.K.P. tekmil matbaaları. yevmî ve mevkut gazeteleri ve mecmuaları ve sair neşriyatı, büyük sinema, tyatro, radyo ve ilah... işletmelerini millileştirir, onları sovyetlerin idaresi altına koyar, geniş emekşi kütlelerin umumî ve siyasi terbiyeleri hususunda onlardan istifade eder, ve böylece marxism ve leninismin devlet propagandasını tertip ederek. sosyalism kuruluşunun harsî şeraitini hazırlar.

58.— A.K.H. halk kütlerinin, istismarcı sınıflar tarafımdan içinde tutulmuş oldukları, kara-cehaletle mücadeleye ve onların derinliklerinden proletarya diktatorluğunun müstakbel kadrolarını çikarmaya müsait bir tarzda, yeni inkilâpçı esaslara göre, umumî mearif muessiselerini baştan aşağiya tensik eder. T.K.P. eski devirden miras kalan talim ve tedris hey'etlerini daimî bir kontrol altında tutar, şovinizm fikriyatını propaganda etmeğe matuf her teşebbüsü merhametsizçe amele efkârı umumiyesi huzurunda teşhir eder, ve şiddetle tecziye ettirir.

Türkiye mes'elesine dair tezler

1.— Cihan harbinden sonra Rus inkilâbının tesiri altında zuhur etmiş olan. türk inkilâbına bir sıra burjuva halkçılığı mes'elelerini halletmek vazifesi terettüp ediyordu: İmperyalism tehakkümünü yıkmak, köylülük mes'elesini halletmek, emlâk ve erazî sahiplerinin ve imperyalisme bağlı

(Devam edecek)

Seçimleri sergiledik

Yoldaşlar
Bizler Mannheim'da, faşist cuntanın göstermelik seçimlerinin gerçek yüzünü Alman kamuoyuna ve Türkiyelilere duyurmak için iki eylem düzenledik. Birisi Mannheim *İşçinin Sesi*'nin eylemiydi, öteki ise Mannheim'da varolan başka siyasetlerle ortak eylemdi.

Bizim *İşçinin Sesi* olarak yaptığımız, korsan pankart asma eylemi idi. Pankartın üzerinde Almanca ve Türkçe, "Seçimlerde geçersiz oy yetmez, devrimden başka yol faşizmi ezmez" yazılıydı. Pankartımız Türkiyeliler ve Almanlar tarafından ilgiyle izlendi. Pankartın Cumartesi ve Pazar orada asılı kalması ilgiyi daha da arttırdı.

İkinci eylem ise Mannheim'daki diğer Türkiyeli örgütlerle birlikte yapılan ortak eylemdi.

Bu eylem için eylem birliği toplantısı düzenlendi. Toplantıya PKK, KOMKAR, Avrupa'da Dev-Genç ve menşevikler katıldılar. Toplantı başladıktan hemen sonra söz alan menşevik temsilci, kendilerinin merkeze bağlı olduklarını, merkezin kendilerine ortak eylem izni vermediğini ve kendilerinin Komkar ile birlikte bir eylem düşündüklerini söyledi. Yapılacak eyleme başarılar diledi ve toplantıyı terk etti. Daha sonra yoldaşlardan biri ile konuşan bir menşevik, toplantıya katılan arkadaşlarını toplantıya kimsenin göndermediğini, arkadaşlarının kendi kafasından hareket ettiğini söylemiş.

İlk eylem birliği toplantısına katılan örgütlerden KOMKAR, önce yapılacak olan eyleme katılacaklarını söylediği halde bir sonraki toplantıya katılmadı.

Eyleme *İşçinin Sesi*, PKK, Dev-Yol katıldı. Eylem Cumartesi yapıldı. Pazar yerinin karşısında masa açtık. "Faşist cuntanın dayattığı sahte seçimlere hayır", "Türk ve Kürt halkları seçimlerde geçersiz oy kullan" "Tek yol devrim" yazılı pankartı astık. Almanca ve Türkçe hazırladığımız bildiriyi eylem süresince okuduk ve yayınlarımızı sattık. Eylem süresince Türkiyelilerle ve Almanlarla Türkiye'de yapılacak seçimleri tartıştık. Çoğunlukta olan görüş, seçimlerin hiçbir şeyi çözemeyeceği, yapılacak seçimlerde cuntanın demokrasiye dönmeyeceği idi.

Gerçek demokrasi için tek yol devrim!

Erol Akman, Mannheim

Gelen geçen iki gün korsan pankartımızı okudu

Ortak bildiriden

Faşist diktatörlük üç yılını baskı ve sömürüyü arttırarak bitirdiği halde, derin toplumsal ekonomik sorunları çözme yolunda kalıcı hiçbir adım atamadı. Ömrünü bitirme olasılığı da giderek artıyor.

İflasın telaşı ile de komşu halklara saldırı hazırlıklarını arttıran faşist cunta, savaş çıkararak, 3 yıldır halkımıza yaşattığı karanlığı başka halkların tepesine de uzatmak istiyor.

Buna karşı halklarımızda faşizme karşı büyük nefret birikmeye başlamıştır.

Faşist cunta böyle bir ortamda "demokrasiye dönüyorum" palavralarıyla gelişen muhalefeti yok etmek istiyor.

Biz devrimcilerin dönmeyi istediğimiz eski bir demokrasi yoktur. Bizler yeni bir demokrasi kurmak istiyoruz.

Bizler geçmişte, demokrasiyi yalnızca, yükselen devrimci sınıf savaşımı koşullarında, kendi gücümüzde, kendi devrimci girişimimizde tattık.

Bizim demokrasimizin tohumları yığınsal devrimci savaşım içinde atılıyor, büyümesi de devrimin zaferiyle olacaktır.

Bu bilinçle yarın yapılacağı söylenen seçimlerde geçersiz oy kullanmaları için Türkiye'deki yakınlarınıza, eş, dostunuza telefonlarla, telgraflarla haberler iletin.

Gerçek demokrasi için tek yol devrim!..

Devrimci İşçi, Serxwebûn, İşçinin Sesi

İŞÇİ MİZAHI

"Kuşkusuz biz özünde burjuva demokrasisi olan bir demokrasi için savaşıyoruz" Haydar Kutlu (*Yol ve Amaç*, Temmuz 1983 s.9)

Menşevizmin devrim hedefi

Yolunuzu bulabilir misiniz?

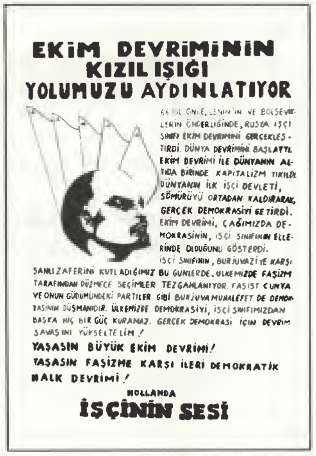
"...yakın stratejik devrim hedefimiz..." Işık Yenice (*Yol ve Amaç*, Temmuz 1983 s.44)

Yığın çalışmasının ana halkası

Yoldaşlar,
Hollanda'daki çalışmalarımız yeni bir hız kazanıyor. En büyük sorunumuzu kısmen de olsa aştık. Bugüne kadar çalışmalarımızı sürdürebileceğimiz belirli bir yerimiz yoktu. Yeni ilişkileri sürekli kılmada ve varolanları politize etmede güçlük çekiyorduk. Şimdi semtevleri ile yaptığımız görüşmeler sonucunda bunlardan birisini haftanın belirli günlerinde kullanma olanağını elde ettik. Artık önümüzdeki hedef, eksiklerimizi en kısa sürede tamamlayarak sosyalist yığın örgütümüzü kurmaktır. Bu bakımdan Yürükoğlu yoldaşımızın "Toptancı siyasete hayır" yazısı bizim için çok yerinde oldu, tam zamanında çıktı.

Bununla bağlı olarak dernekleşme çalışması içinde çeşitli kültürel faaliyetleri programladık ve hemen başlatma kararı aldık. Henüz planlama aşamasındayken bile çevremizde yeni yeni insanlar belirmeye başladı. Bu çalışmaları sürekli ve düzenli yürütebilirsek yeni yeni yoldaşlar kazanacağımız kesindir.

Öte yandan bulunduğumuz yerdeki Türkiyelilerin somut sorunlarından kalkan bir propagandanın ve bu sorunların çözümü için savaşımda doğrudan, aktif yer almanın taşıdığı önemin de bilincindeyiz. Ancak bu gerçekten bir kadro ve ilişki sorunu ve bu konuda henüz pekçok eksiğimiz olduğu da açıktır.

Bugüne dek düzenli toplanacak bir yerimiz olmamasına karşın Cuma ve Pazar toplantılarını, dolayısıyla toplu eğitimleri çok az bir aksama ile sürdürdük. Bunları açlık grevi, işgal vb. eylemlere en az diğer hareketler kadar aktif bir katılımın yanısıra gerçekleştirdik.

Önümüze dernek kurma hedefini somut olarak koyduktan sonra, bize düşenin eskisinden çok daha aktif, disiplinli ve özverili çalışmak olduğunu biliyoruz. Böyle bir yaklaşımla geçtiğimiz günlerde yoğun bir çalışmanın içine girdik. Den Haag'da yapılan barış yürüyüşüne katıldık.

Ekim Devrimi'nin yıldönümü ile Türkiye'deki seçimler arka arkaya geldi. Bu iki konuyu içeren bir duvar gazetesi çıkardık. Amsterdam'ın Türkiyelilerin çok bulundukları merkezi yerlerine yapıştırdık.

Seçimlerle ilgili olarak ise bir bildiri hazırladık. Pazarlar ve kahvelerde dağıtımını gerçekleştirdik. Güzel bir raslantı olarak da, Türkiye'de seçimler yapılırken biz burada Partimizin program taslağını tartışmaya başladık.

Önümüzdeki günlerde yemekli bir sohbet-tanışma toplantısıyla, asıl yoğun çalışma dönemine gireceğiz. *İşçinin Sesi*'nin kalesi gibi bir sosyalist yığın örgütünü burada da dikeceğiz.

Yaşasın TKP-*İşçinin Sesi!*

Selim Güçlü, Hollanda

Kızıl Oktobr'ı kutladık

6 Kasım'da Türkiye'de faşist cunta kukla partileriyle seçim yaparken, menşevikler 29 Ekim Cumhuriyet bayramını kutlarken, biz şanlı Oktobr Devrimi'nin 66. yıldönümünü kutladık.

Derneğimizde yaptığımız Oktobr Devrimi'nin 66. yıldönümü kutlaması, saygı duruşuyla başladı, ardından Varşavyenka'yı söyledik.

Bir yoldaş, Ekim Devrimi'yle ilgili güzel bir konuşma yaptı. Bolşeviklerin, devrim için yılmadan nasıl çalıştıklarını anlattı. Türkiye devrimi açısından ders çıkarmamız gereken yönlerine dikkat çekti.

Bir başka yoldaş, dünyada ve Türkiye'deki son gelişmeleri anlatarak, gelecek günlerdeki kavgaya bugünden hazırlanmanın zorunluluğunu, bu dönemde üzerimize düşen görevleri anlatan bir konuşma yaptı. Arkasından 1917 Ekim Devrimi dönemini anlatan filmler gösterildi. Gecemiz coşkun bir hava içinde geçti.

Köln

Kendi yüzlerini karalıyorlar

Değerli Yoldaşlar,
Frankfurt'ta KOMKAR, Kürt Halkevi ve KOMKAR'dan ayrılanlar, menşeviklerin bulunduğu binanın üst katlarına taşındılar. Birkaç gün sonra da hep birlikte bir bildiri çıkararak herkesi açılışa davet ettiler. Biz de *İşçinin Sesi* olarak yayınlarımızı yanımıza alarak açılışa gittik.

Açılışta gördüğümüz tanıdıklarla konuştuk. Bir ara da, KOMKAR'dan ayrılan arkadaşların taşındığı kata çıktık. Orada üzerine broşür konmuş küçük bir masa vardı. Biz de oradaki arkadaşlara sorduk, olumlu yanıt alarak yayınlarımızı masanın kıyısında sergiledik.

Odalardaki fotoğraf sergilerini gezerken bir yoldaşımızın açılışa gelen biriyle tartıştığını gördük. Konu Avrupa'daki Türkiyeli devrimcilerin Türkiye'ye mi yoksa Avrupa'ya mı yönelik çalışması gerektiği üzerineydi. Tartışma kısa zamanda çok ilgi çekti. Bu tartışmanın çevreyi toplamasından menşevikler sıkılmış olacaklar ki hemen Frankfurt Türk Halkevi başkanı, KOMKAR'dan ayrılan arkadaşlara gelerek, masa anlaşması yapılmadığını, *İşçinin Sesi* gazetelerinin kaldırılmasını buyurdu. KOMKAR'dan ayrılan arkadaşlardan biri de gazetelerin sergilenmesine kendilerinin karşı olmadıklarını söyledi. Menşeviklerin istediği olmayınca bir Alman kuruluşundan sorumlu birine gittiler. Sorumlu kişi gelerek gazeteleri kaldırmamızı istedi. Türk Halkevi başkanı bir yoldaşın üzerine yürüdü. Arkadaşları zor duruma düşürmemek için yoldaşımızı geri çektik ve gazetelerimizi kaldırdık.

İşçinin Sesi ve *Türkei Spiegel*'i merdivenler arasında satmaya başladık ve menşeviklere, engellemek istiyorlarsa orada engellemelerini de söyledik. Bu arada gazetecinin biri *Tercüman, Milliyet, Hürriyet* gazetelerini hiç engelsiz binanın her yerinde sattı.

Menşeviklerin bu tür provokasyonları onların kendi yüzlerine kara çalıyor. Yaptıklarının "komünistlik" olduğunu söylerken, bu tutumlarıyla oradakilerin gözünde demokrat bile olamadılar.

Yaşasın Leninci TKP'miz!

Necat Kızılbayrak, Frankfurt

Barış yürüyüşüne katıldık

Yoldaşlar,
5 Kasım 1983'de İsviçre'de Bern'de barış yürüyüşü yapıldı. Yürüyüşe *İşçinin Sesi* flaması altında biz de katıldık. Yürüyüş sırasında flamamız çok ilgi gördü, ayrıca "gerçek barış için tek yol dünya devrimi" pankartı da ilgi çekti.

Barış yürüyüşünün en ilginç yanı bugüne kadar İsviçre'de yapılmış en büyük gösteri olması idi. Yaklaşık 50 bin kişi vardı. Ayrıca çok çeşitli gösteriler yapıldı.

Barış konusunun bu kadar ilgi toplaması bizi sevindirirken, aynı zamanda düşündürüyordu. Yığınlar barış için savaşmak gerektiğini anlıyorlar fakat esas önemli olan şey, hâlâ kafalarda açık değil: Barış savaşımının hedefi ne, yani barışı kim sağlayacak, barışa kim düşman ve kalıcı bir barış nasıl bir düzende varolabilir? Başka bir deyişle diyebiliriz ki şu anda insanlarda tepkisel bir tavır alış var ve burjuvazi her alternatifsiz tepkiyi yaptığı gibi, bu tepkiyi de kendi kontrol ettiği kanallara akıtmak istiyor. Barışın ve savaşın bir sistem sorunu olduğunu gizleyip sorunu kötü insanların "menfur emelleri", gibi gösteriyor ve tabii ki yeni İsa'lar da çıkıp insanlığı bu kötü insanlardan kurtarmaya çalışıyorlar.

İşin daha acı yanı komünist partilerin de bu oyuna alet olmaları, yeni İsa'ların peşinden koşmaları, yığınlara gerçek alternatifi göstermemeleridir.

Günümüzde işçi sınıfını "atom savaşı çıkacak, hepimiz öleceğiz" gibi şeytan masalıvari korkutmaya çalışanların gizlediği şeyi komünistler açık etmelidir. Evet belki bir savaş çıkabilir ama bunu çıkaracaklar hiç de şeytanlar olmayacak, tam tersine işçileri bu masallarla korkutmaya çalışanlar, yani bu düzen, kapitalizm olacak! Bu yüzden gerçek barışa, şeytanlara karşı tanrılar aramakla değil, kapitalizme karşı sosyalizmi kurma mücadelesiyle ulaşılabilir. Kısacası gerçek barışı kurmanın tek yolu dünya devrimidir.

Kahrolsun emperyalizm!
Yaşasın dünya devrimi!
Yoldaşça selamlar.

Sinan Dal, Cenevre